

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Materiál na rokovanie

Číslo: 2396/2001

Národnej rady Slovenskej republiky

958

VLÁDNY NÁVRH

ZÁKON

o samospráve vyšších územných celkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o samosprávnych krajoch)

Návrh uznesenia:

Národná rada Slovenskej republiky

s c h v a ľ u j e

vládný návrh zákona o samospráve vyšších územných celkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o samosprávnych krajoch)

Predkladá:

Mikuláš Dzuriňda
predseda vlády
Slovenskej republiky

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky		
Došlo: 12-04-2001		
Číslo: 901/01		
Poznámka	Referent	Príloha

Bratislava apríl 2001

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

958

VLÁDNY NÁVRH

Zákon

z 2001

o samospráve vyšších územných celkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o samosprávnych krajoch)

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Základné ustanovenia

§ 1

(1) Vyším územným celkom¹⁾ je samosprávny kraj.

(2) Samosprávny kraj je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky.²⁾

(3) Zriaďujú sa tieto samosprávne kraje:

- a) Bratislavský samosprávny kraj so sídlom v Bratislave,
- b) Trnavský samosprávny kraj so sídlom v Trnave,
- c) Trenčiansky samosprávny kraj so sídlom v Trenčíne,
- d) Nitriansky samosprávny kraj so sídlom v Nitre,
- e) Žilinský samosprávny kraj so sídlom v Žiline,
- f) Liptovsko-oravsko-turčiansky samosprávny kraj so sídlom v Martine,
- g) Pohronský samosprávny kraj so sídlom v Banskej Bystrici,
- h) Gemersko-novohradský samosprávny kraj so sídlom v Lučenci,
- i) Spišský samosprávny kraj so sídlom v Poprade,
- j) Šarišský samosprávny kraj so sídlom v Prešove,
- k) Košický samosprávny kraj so sídlom v Košiciach,
- l) Zemplínsky samosprávny kraj so sídlom v Michalovciach.

(4) Územie

- a) Bratislavského samosprávneho kraja tvoria územia obcí okresov Bratislavského kraja,
- b) Trnavského samosprávneho kraja tvoria územia obcí okresov Trnavského kraja,
- c) Trenčianskeho samosprávneho kraja tvoria územia obcí okresov Trenčianskeho kraja,
- d) Nitrianskeho samosprávneho kraja tvoria územia obcí okresov Nitrianskeho kraja,
- e) Žilinského samosprávneho kraja tvoria územia obcí okresov Žilinského kraja,

¹⁾ Čl. 64 Ústavy Slovenskej republiky.

²⁾ Čl. 64a Ústavy Slovenskej republiky.

- f) Liptovsko-oravsko-turčianskeho samosprávneho kraja tvoria územia obcí okresov Liptovsko-oravsko-turčianskeho kraja,
- g) Pohronského samosprávneho kraja tvoria územia obcí okresov Pohronského kraja,
- h) Gemersko-novohradského samosprávneho kraja tvoria územia obcí okresov Gemersko-novohradského kraja,
- i) Spišského samosprávneho kraja tvoria územia obcí okresov Spišského kraja,
- j) Šarišského samosprávneho kraja tvoria územia obcí okresov Šarišského kraja,
- k) Košického samosprávneho kraja tvoria územia obcí okresov Košického kraja,
- l) Zemplínskeho samosprávneho kraja tvoria územia obcí okresov Zemplínskeho kraja.

(5) Samosprávny kraj je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami, zabezpečuje a chráni práva a záujmy svojich obyvateľov.

(6) Samosprávny kraj má svoje symboly, ktoré môže používať pri výkone samosprávy. Symbolmi samosprávneho kraja sú erb, vlajka a pečať.

(7) Samosprávnemu kraju možno vo veciach územnej samosprávy ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom.

§ 2

Orgánmi samosprávneho kraja sú

- a) zastupiteľstvo samosprávneho kraja (ďalej len „zastupiteľstvo“),
- b) predseda samosprávneho kraja (ďalej len „predseda“).

§ 3

(1) Obyvateľom samosprávneho kraja je osoba, ktorá má trvalý pobyt³⁾ v obci na jeho území.

(2) Obyvateľ samosprávneho kraja sa zúčastňuje na jeho samospráve. Je oprávnený najmä

- a) voliť zastupiteľstvo a byť volený do zastupiteľstva,
- b) voliť predsedu a byť volený za predsedu,
- c) hlasovať o dôležitých otázkach týkajúcich sa samosprávneho kraja (ďalej len „referendum“),
- d) zúčastňovať sa na zasadnutiach zastupiteľstva,
- e) obracať sa so svojimi podnetmi a inými podaniami na predsedu, zastupiteľstvo a orgány ním zriadené.

(3) Na výkone samosprávy sa môže s výnimkou oprávnení podľa odseku 2 písm. a) až c) podieľať aj ten, kto na území samosprávneho kraja

- a) má nehnuteľný majetok,
- b) je prihlásený na prechodný pobyt,⁴⁾

³⁾ § 3 ods. 2 a 3 zákona č. 135/1982 Zb. o hlásení a evidencii pobytu občanov. § 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 73/1995 Z. z. o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky.

⁴⁾ § 3 ods. 4 zákona č. 135/1982 Zb.

- c) má ako cudzinec povolený dlhodobý pobyt.⁵¹⁾

Pôsobnosť

§ 4

Samosprávny kraj pri výkone samosprávy sa stará o vyvážený sociálny a ekonomický rozvoj svojho územia. Pritom najmä

- a) zabezpečuje tvorbu a plnenie programu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja územia samosprávneho kraja,
- b) vykonáva plánovacie činnosti týkajúce sa územia samosprávneho kraja,
- c) obstaráva, prerokúva a schvaľuje územnoplánovacie podklady samosprávneho kraja a územné plány regiónov,
- d) účelne využíva miestne ľudské, prírodné a iné zdroje,
- e) zakladá obchodné spoločnosti a zriaďuje iné právnické osoby,
- f) podieľa sa na tvorbe a ochrane životného prostredia,
- g) utvára predpoklady na optimálne usporiadanie vzájomných vzťahov sídelných útvarov a ostatných prvkov svojho územia,
- h) utvára podmienky pre rozvoj výchovy a vzdelávania, najmä v stredných školách a pre rozvoj ďalšieho vzdelávania,
- i) utvára podmienky na tvorbu, prezentáciu a rozvoj kultúrnych hodnôt a kultúrnych aktivít a dbá na ochranu pamiatkového fondu,
- j) koordinuje rozvoj cestovného ruchu,
- k) koordinuje rozvoj telesnej kultúry a starostlivosť o deti a mládež,
- l) spolupracuje s obcami pri tvorbe programov sociálneho a ekonomického rozvoja obcí,
- m) podieľa sa na riešení problémov, ktoré sa týkajú viacerých obcí,
- n) rozvíja spoluprácu s územnými celkami a s orgánmi iných štátov.

§ 5

(1) Samosprávny kraj v rozsahu svojej pôsobnosti môže spolupracovať a uzatvárať dohody o spolupráci (ďalej len „dohoda“) s územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov a vstupovať do medzinárodných združení za podmienok ustanovených zákonom.

(2) Dohoda alebo členstvo v medzinárodnom združení nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a nesmie byť v rozpore s verejným záujmom.

(3) Ak je nevyhnutné zriadiť dohodou osobitný orgán, tento môže mať len súkromnoprávnu povahu.

(4) Samosprávny kraj zasiela rovnopis uzatvorenej dohody alebo dokladu o členstve v medzinárodnom združení krajskému úradu, v ktorého územnom obvode má sídlo. Krajský

⁵¹⁾ § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 73/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

úrad vedie evidenciu uzatvorených dohôd a členstva samosprávnych krajov v medzinárodných združeniach.

(5) Krajský úrad podá na súd návrh na uloženie povinnosti samosprávneho kraja vypovedať dohodu alebo členstvo v medzinárodnom združení z dôvodu ich rozporu s odsekom 2.

§ 6

Samosprávnemu kraju sa zverujú pôsobnosti uvedené v prílohe v rozsahu ustanovenom osobitnými zákonmi.

§ 7

(1) Na samosprávny kraj možno zákonom preniesť niektoré úlohy štátnej správy.

(2) S prenesením úloh na samosprávny kraj podľa § 1 štát poskytne samosprávnemu kraju potrebné finančné a iné materiálne prostriedky.

§ 8

Vzťah k štátnym orgánom, obciam a iným právnickým osobám

(1) Samosprávny kraj pri výkone svojej pôsobnosti spolupracuje so štátnymi orgánmi, inými samosprávnymi krajmí, obcami a inými právnickými osobami.

(2) Samosprávny kraj predkladá Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky návrh symbolov (§ 1 ods. 6) na zápis do Heraldického registra Slovenskej republiky.

(3) Štátne orgány poskytujú samosprávnemu kraju potrebné údaje z jednotlivých evidencií v rozsahu vymedzenom osobitnými zákonmi.⁶⁾ Samosprávny kraj poskytuje štátnym orgánom, obciam a iným právnickým osobám údaje potrebné na ich činnosť v rozsahu vymedzenom osobitnými zákonmi.

(4) Štátne orgány podporujú spoluprácu samosprávneho kraja s územnými celkami alebo orgánmi iných štátov; dbajú, aby samosprávny kraj bol informovaný o možnostiach tejto spolupráce.

(5) Štátne orgány a samosprávny kraj utvárajú podmienky na ďalšie vzdelávanie predsedov, poslancov zastupiteľstva a zamestnancov samosprávneho kraja.

(6) Prednosta príslušného krajského úradu sa zúčastňuje zasadnutia zastupiteľstva, ak program zasadnutia sa týka úloh miestnej štátnej správy.

(7) Samosprávny kraj upozorňuje orgány miestnej štátnej správy a obce na nedostatky, ktoré zistí v ich činnosti pri plnení svojich úloh.

(8) Obec poskytuje samosprávnemu kraju na plnenie jeho úloh údaje z evidencií, ktoré vedie.

(9) Obec, ktorá je sídlom samosprávneho kraja, poskytuje súčinnosť pri zabezpečovaní umiestnenia jeho orgánov.

⁶⁾ Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 322/1992 Zb. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov.

(10) Štátne orgány vykonávajú dozor nad činnosťou samosprávneho kraja v rozsahu vymedzenom v zákone.⁷⁾

§ 9

Všeobecne záväzné nariadenia

(1) Samosprávny kraj môže vo veciach územnej samosprávy vydávať všeobecne záväzné nariadenia (ďalej len „nariadenie“); nariadenie nesmie odporovať Ústave Slovenskej republiky, ústavnému zákonu, zákonu ani nariadeniu vlády.⁸⁾

(2) Vo veciach, v ktorých samosprávny kraj plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenia len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Takéto nariadenie nesmie odporovať Ústave Slovenskej republiky, ústavnému zákonu, zákonu, nariadeniu vlády ani všeobecne záväzným právnym predpisom ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

(3) Nariadenie sa vyhlasuje vyvesením jeho úplného znenia na úradnej tabuli samosprávneho kraja najmenej na 15 dní; účinnosť nadobúda 15. dňom od vyvesenia, ak v ňom nie je ustanovený neskorší začiatok účinnosti. Ak je to odôvodnené naliehavým verejným záujmom, môže sa v nariadení výnimočne ustanoviť skorší začiatok jeho účinnosti, najskôr však dňom vyhlásenia.

(4) Vyhlásenie nariadenia podľa odseku 3 je podmienkou jeho platnosti; okrem toho sa nariadenie zverejní aj v mieste obvyklým spôsobom.

(5) Samosprávny kraj zasiela bezodplatne jeden výtlačok nariadenia každej obci na svojom území a krajskému úradu. Obec zabezpečí, aby nariadenie bolo prístupné každému, kto o to prejaví záujem.

§ 10

Financovanie

(1) Základom finančného hospodárenia samosprávneho kraja je rozpočet, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka.

(2) Samosprávny kraj financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, ako aj zo štátnych dotácií. Vlastnými príjmami samosprávneho kraja sú v rozsahu podľa osobitných predpisov

- a) príjmy z majetku samosprávneho kraja a z majetku štátu prenechaného samosprávnemu kraju do užívania,
- b) príjmy z miestnych daní a poplatkov,
- c) výnosy z pokút,
- d) výnosy z dobrovoľných zbierok, dobrovoľné príspevky a dary právnických osôb a fyzických osôb,
- e) iné príjmy.

⁷⁾ Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov, zákon č. .../2001 Z. z. o prokuratúre.

⁸⁾ Čl. 7 ods. 2 a čl. 120 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

(3) Výdavkami samosprávneho kraja sú

- a) výdavky súvisiace s výkonom samosprávnych funkcií,
- b) výdavky súvisiace so správou vlastného majetku, ako aj majetku prenechaného samosprávnemu kraju do užívania,
- c) výdavky súvisiace s tvorbou a plnením programu sociálneho a ekonomického rozvoja samosprávneho kraja,
- d) iné výdavky podľa osobitných predpisov.

(4) Návrh rozpočtu samosprávneho kraja musí byť pred schválením najmenej 15 dní verejne prístupný, aby sa mohli k nemu vyjadriť obyvatelia samosprávneho kraja, ako aj osoby podľa § 3 ods. 3; to platí aj o návrhu záverečného účtu samosprávneho kraja.

(5) Samosprávny kraj vedie účtovníctvo podľa osobitného zákona.⁹⁾ Ročnú účtovnú závierku samosprávneho kraja overuje audítor.¹⁰⁾

(6) Postavenie rozpočtu samosprávneho kraja, jeho tvorbu a obsah, pravidiel rozpočtového hospodárenia, tvorbu a použitie mimorozpočtových zdrojov, spôsob finančného vyrovňovania medzi samosprávnymi kraji, vzťahy k štátnemu rozpočtu a k rozpočtom obcí ustanovuje osobitný zákon.¹¹⁾

§ 11

Majetok

(1) Majetok samosprávneho kraja slúži na plnenie úloh samosprávneho kraja.

(2) Majetok samosprávneho kraja a nakladanie s ním ustanovuje osobitný zákon.¹²⁾

§ 12

Zastupiteľstvo

(1) Zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor zložený z poslancov samosprávneho kraja zvolených v priamych voľbách. Spôsob voľby poslancov zastupiteľstva ustanovuje osobitný zákon.¹³⁾

(2) Zastupiteľstvu patrí výhradne rozhodovať o základných otázkach samosprávneho kraja, najmä

- a) uznávať sa na nariadeniach,
- b) určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom samosprávneho kraja a s majetkom prenechaným do užívania samosprávnemu kraju,
- c) schvaľovať program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja samosprávneho kraja, regionálne rozvojové plány a programy, ako aj územnoplánovacie podklady samosprávneho kraja a územné plány regiónov,

⁹⁾ Zákon č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

¹⁰⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 73/1992 Zb. o audítoroch a Slovenskej komore audítorov v znení neskorších predpisov.

¹¹⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z.

¹²⁾ Zákon č. .../2001 Z. z. o majetku samosprávnych krajov.

¹³⁾ Zákon č. .../2001 Z. z. o voľbách do orgánov samosprávnych krajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- d) schvaľovať rozpočet samosprávneho kraja a jeho zmeny, kontroľovať jeho čerpanie, schvaľovať záverečný účet a rozhodovať o prijatí úveru alebo pôžičky,
- e) vyhlasovať referendum,
- f) zriaďovať, zakladať, zrušovať a kontroľovať právnické osoby samosprávneho kraja a vymenúvať a odvolávať ich vedúcich (riaditeľov), ak osobitný zákon neustanovuje inak, ako aj schvaľovať majetkovú účasť samosprávneho kraja v právnickej osobe,
- g) schvaľovať dohody podľa § 5, schvaľovať združovanie prostriedkov a činností samosprávneho kraja ako aj členstvo samosprávneho kraja v združeniach,
- h) voliť na návrh predsedu z poslancov zastupiteľstva spravidla na celé funkčné obdobie podpredsedu samosprávneho kraja (ďalej len „podpredsa“), vymedziť na návrh predsedu právomoci, ktoré nemôže podpredsa vykonávať v čase neprítomnosti predsedu, ako aj určovať podpredsedovi, ktorý je dlhodobo uvoľnený na výkon funkcie, primeranú odmenu,
- i) zriaďovať komisie a iné orgány zastupiteľstva, voliť a odvolávať ich predsedov a ďalších členov,
- j) voliť na dobu neurčitú a odvolávať hlavného kontrolóra samosprávneho kraja (ďalej len „hlavný kontrolór“) a určovať jeho plat a odmenu,
- k) určovať odmenu poslancom (§ 13 ods. 6),
- l) určovať odmenu členom komisii, ktorí nie sú poslancami,
- m) zriaďovať úrad samosprávneho kraja (ďalej len „úrad“) a určovať jeho organizačnú štruktúru,
- n) schvaľovať rokovací poriadok zastupiteľstva.

(3) Zastupiteľstvo sa schádza podľa potreby, najmenej však raz za dva mesiace; jeho zasadnutie zvoláva a vedie predseda. Ak požiada o zvolanie zasadnutia zastupiteľstva aspoň tretina poslancov, predseda zvolá zasadnutie zastupiteľstva do sedem dní od doručenia požiadavky na jeho konanie. Návrh programu rokovania sa poslancom oznámi písomne, najneskôr desať dní pred zasadnutím zastupiteľstva; súčasne sa uverejní vhodným spôsobom tak, aby sa s ním mohla oboznámiť verejnosť.

(4) Zastupiteľstvo rokuje vždy v zbore. Je spôsobilé rokovať a uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých poslancov. Na prijatie uznesenia zastupiteľstva je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov. Na prijatie nariadenia, zásad hospodárenia a nakladania s majetkom samosprávneho kraja a úveru je potrebný súhlas trojpäťinovej väčšiny hlasov všetkých poslancov. Ak zastupiteľstvo nie je spôsobilé rokovať a uznášať sa, predseda zvolá do 14 dní nové zasadnutie.

(5) Zasadnutie zastupiteľstva sa môže konať aj vtedy, ak ho predseda podľa odseku 4 alebo 5 nezvolá; v takomto prípade zasadnutie zastupiteľstva zvolá podpredsa alebo iný poslanec.

(6) Ak zastupiteľstvo zriadilo poradný orgán, vyžiada si jeho stanovisko pred prijatím rozhodnutia vo veci, na ktorú bol poradný orgán zriadený.

(7) Rokovanie zastupiteľstva je verejné, ak zastupiteľstvo nevyhlási rokovanie za neverejné. Zastupiteľstvo vyhlási rokovanie vždy za neverejné, ak predmetom rokovania sú informácie alebo veci chránené podľa osobitných zákonov.¹⁴⁾

(8) Ak na rokovaní zastupiteľstva požiada o slovo prezident Slovenskej republiky, poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, člen vlády Slovenskej republiky alebo osoba splnomocnená vládou, zástupca iného štátneho orgánu, starosta obce alebo primátor mesta, ktoré patria do územia samosprávneho kraja, slovo sa mu udelí; môže sa udeliť aj inej osobe.

(9) Nariadenie a uznesenie zastupiteľstva podpisuje predseda najneskôr do 10 dní od ich schválenia.

(10) Podrobnosti o rokovaní zastupiteľstva upravuje rokovací poriadok zastupiteľstva.

Poslanci

§ 13

(1) Poslanec je oprávnený najmä

- a) predkladať zastupiteľstvu a jeho orgánom návrhy,
- b) interpelovať predsedu vo veciach týkajúcich sa výkonu jeho činnosti,
- c) požadovať od vedúcich (riaditeľov) právnických osôb zriadených alebo založených samosprávnym krajom vysvetlenia vo veciach týkajúcich sa ich činnosti,
- d) požadovať informácie a vysvetlenia od fyzických osôb a právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť na území samosprávneho kraja, vo veciach týkajúcich sa ich podnikania,
- e) zúčastňovať sa na kontrolách, previerkach, vybavovaní sťažností a iných podaní, ktoré uskutočňuje zastupiteľstvo a jeho orgány,
- f) požadovať vysvetlenia od štátnych orgánov vo veciach potrebných na riadny výkon poslaneckej funkcie.

(2) Poslanec je povinný najmä

- a) zložiť sľub na prvom zasadnutí zastupiteľstva, ktorého sa zúčastní,
- b) obhajovať záujmy samosprávneho kraja a jeho obyvateľov,
- c) zúčastňovať sa zasadnutí zastupiteľstva a jeho orgánov, do ktorých bol zvolený,
- d) informovať na požiadanie voličov o svojej činnosti a o činnosti zastupiteľstva.

(3) Poslanec skladá sľub tohto znenia: „Sľubujem, že budem riadne plniť svoje povinnosti, hájiť záujmy samosprávneho kraja, zachovávať Ústavu Slovenskej republiky, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a uvádzať ich do života.“.

(4) Funkcia poslanca sa vykonáva spravidla bez prerušenia pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu. Poslanec nesmie byť pre výkon svojej funkcie ukrátený na právach ani na nárokoch vyplývajúcich z pracovného pomeru alebo obdobného pracovného

¹⁴⁾ Napríklad § 2 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 100/1996 Z. z. o ochrane štátneho tajomstva, služobného tajomstva, o šifrovej ochrane informácií a o zmene a doplnení Trestného zákona v znení neskorších predpisov, § 17 až 20 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 38 zákona č. 21/1992 Zb. o bankách v znení neskorších predpisov, § 23 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov.

vzťahu. Zamestnávateľia umožnia poslancom výkon funkcie podľa osobitných predpisov. Poslancovi, ktorý je na výkon funkcie dlhodobo uvoľnený zo zamestnania, patrí namiesto mzdy alebo inej odmeny v zamestnaní primeraná odmena od samosprávneho kraja. Samosprávny kraj uhrádza zamestnávateľom za krátkodobé uvoľnenie poslanca na výkon funkcie náhradu mzdy, platu alebo inej odmeny za prácu.

(5) Poslancovi patrí náhrada výdavkov podľa osobitného predpisu,¹⁵⁾ ktoré mu vznikli v súvislosti s výkonom funkcie.

(6) Poslancovi, ktorý nie je dlhodobo uvoľnený na výkon funkcie, možno za výkon funkcie poskytnúť odmenu.

§ 14

(1) Funkcia poslanca je nezlučiteľná s funkciou

- a) predsedu,
- b) člena orgánu právnickej osoby zriadenej alebo založenej samosprávnym krajom,
- c) zamestnanca samosprávneho kraja, alebo
- d) podľa osobitného zákona.¹⁶⁾

(2) Mandát poslanca zaniká

- a) uplynutím volebného obdobia,
- b) odmietnutím sľubu alebo zložením sľubu s výhradou,
- c) vzdaním sa mandátu,
- d) právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin alebo právoplatným odsúdením za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmienene odložený,
- e) pozbavením spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzením spôsobilosti na právne úkony,
- f) skončením trvalého pobytu v obci na území samosprávneho kraja, alebo
- g) úmrtím.

(3) Vzdanie sa mandátu musí poslanec urobiť písomne a jeho účinky nastávajú doručením úradu. Vzdanie sa mandátu nemožno vziať späť.

§ 15

Ustanovujúce zasadnutie novozvoleného zastupiteľstva zvolá doterajší predseda tak, aby sa konalo do 30 dní od vyhlásenia výsledkov volieb. Ustanovujúce zasadnutie novozvoleného zastupiteľstva vedie doterajší predseda do zloženia sľubu nového predsedu.

¹⁵⁾ Zákon č. 119/1992 Zb. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov.

¹⁶⁾ Napríklad § 10 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky, § 23 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušných a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § ... zákona č. .../2001 Z. z. o prokuratúre.

§ 16

Platnosť referenda

(1) Referendum je platné, ak sa ho zúčastnilo aspoň 50% voličov.¹³⁾ Rozhodnutie je prijaté, ak zaň hlasovala nadpolovičná väčšina účastníkov referenda.

(2) Zastupiteľstvo vyhlási výsledok referenda do troch dní od doručenia zápisnice o výsledku hlasovania.

Predseda

§ 17

(1) Predseda je volený v priamych voľbách. Spôsob voľby predsedu ustanovuje osobitný zákon.¹³⁾

(2) Predseda skladá sľub tohto znenia: „Sľubujem, že budem riadne plniť svoje povinnosti, hájiť záujmy samosprávneho kraja, zachovávať Ústavu Slovenskej republiky, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a uvádzať ich do života.“

(3) Predseda zastupuje samosprávny kraj navonok. V majetkovoprávných vzťahoch, pracovnoprávných vzťahoch a iných vzťahoch je štatutárnym orgánom; rozhoduje tiež vo veciach, v ktorých zákon zveruje samosprávnemu kraju rozhodovanie o právach a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb.

(4) Ak sa predseda domnieva, že uznesenie zastupiteľstva je v rozpore so zákonom, alebo že je pre samosprávny kraj nevýhodné, môže pozastaviť jeho výkon tak, že ho nepodpíše v lehote podľa § 12 ods. 9.

(5) Ak bol výkon uznesenia zastupiteľstva pozastavený podľa odseku 4, môže zastupiteľstvo toto uznesenie nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov potvrdiť; ak zastupiteľstvo uznesenie nepotvrdí do dvoch mesiacov od jeho schválenia, uznesenie stráca platnosť. Výkon potvrdeného uznesenia nemôže predseda pozastaviť.

(6) Predseda zvoláva spravidla raz za mesiac predsedov komisií na prerokovanie otázok týkajúcich sa samosprávneho kraja.

(7) Predsedu zastupuje podpredseda v rozsahu určenom zastupiteľstvom.

(8) Funkcia predsedu je nezlučiteľná s funkciou

- a) poslanca zastupiteľstva,
- b) člena orgánu právnickej osoby zriadenej alebo založenej samosprávnym krajom,
- c) zamestnanca samosprávneho kraja,
- d) starostu obce alebo primátora mesta, alebo
- e) podľa osobitného zákona.¹⁶⁾

(9) Funkcia predsedu je verejnou funkciou. Verejná funkcia sa nevykonáva v pracovnom pomere; doterajší pracovný pomer predsedu zostáva zachovaný.

(10) Predsedovi patrí za výkon funkcie plat podľa osobitného zákona.

§ 18

(1) Mandát predsedu zaniká

- a) uplynutím volebného obdobia,
- b) odmietnutím sľubu alebo zložením sľubu s výhradou,
- c) vzdaním sa mandátu,
- d) právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin alebo právoplatným odsúdením za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmiennečne odložený,
- e) pozbavením spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzením spôsobilosti na právne úkony,
- f) skončením trvalého pobytu v obci na území samosprávneho kraja,
- g) vyhlásením výsledku referenda, ktorým sa rozhodlo o odvolaní predsedu, alebo
- h) úmrtím.

(2) Vzdanie sa mandátu predsedu musí byť urobené písomne a jeho účinky nastávajú doručením úradu. Vzdanie sa mandátu predsedu nemožno vziať späť.

(3) Zastupiteľstvo vyhlási referendum o odvolaní predsedu, ak

- a) je neprítomnosť alebo nespôsobilosť predsedu na výkon funkcie dlhšia ako šesť mesiacov,
- b) hrubo alebo opakovane zanedbáva povinnosti predsedu, a tým vznikajú vážne nedostatky v správe samosprávneho kraja, alebo
- c) to vyžaduje petícia 30% oprávnených voličov.¹³⁾

(4) Zastupiteľstvo môže vyhlásiť referendum aj o iných dôležitých otázkach ako v odseku 3, ktoré sa týkajú výkonu samosprávy samosprávneho kraja.

§ 19

(1) Predseda môže uložiť právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie za porušenie nariadenia pokutu do 500 000 Sk. Pokuta je príjmom samosprávneho kraja.

(2) Predseda pri ukladaní pokút prihliada najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a následky protiprávneho konania.

(3) Pokutu možno uložiť do jedného roka, odkedy sa predseda dozvedel o tom, kto sa porušenia dopustil, najneskôr do troch rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.

§ 20

Hlavný kontrolór

(1) Hlavný kontrolór je zamestnancom samosprávneho kraja, ktorý vykonáva kontrolu plnenia úloh samosprávneho kraja, najmä kontrolu príjmov a výdavkov rozpočtu samosprávneho kraja a kontrolu hospodárenia a nakladania s jeho majetkom. Hlavný kontrolór zodpovedá za svoju činnosť zastupiteľstvu. Správy o kontrolnej činnosti predkladá priamo zastupiteľstvu.

(2) Hlavný kontrolór riadi útvar kontroly.

(3) Funkcia hlavného kontrolóra je nezlučiteľná s funkciou

- a) poslanca zastupiteľstva,
- b) predsedu,
- c) člena orgánu právnickej osoby zriadenej alebo založenej samosprávnym krajom,
- d) iného zamestnanca samosprávneho kraja, alebo
- e) podľa osobitného zákona.¹⁶⁾

(4) Výkon funkcie hlavného kontrolóra sa skončí

- a) vzdaním sa funkcie,
- b) odvolaním z funkcie, alebo
- c) úmrtím.

(5) Zastupiteľstvo odvolá hlavného kontrolóra z funkcie, ak

- a) bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo bol právoplatne odsúdený za trestný čin a výkon trestu odňatia slobody nebol podmiennečne odložený,
- b) vykonáva funkciu nezlučiteľnú s funkciou hlavného kontrolóra podľa odseku 3,
- c) hrubo alebo opakovane zanedbáva povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie, alebo
- d) bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

§ 21

Komisie

(1) Zastupiteľstvo zriaďuje mandátovú komisiu a finančnú komisiu; môže zriaďovať aj ďalšie komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Členom mandátovej komisie môže byť iba poslanec.

(2) Komisie sú zložené z poslancov a ďalších osôb zvolených zastupiteľstvom. Poslanci musia tvoriť viac ako polovicu členov komisie; predsedom komisie je poslanec. Na posúdenie odborných otázok môžu komisie prizývať odborníkov z praxe.

(3) Komisie sa schádzajú podľa potreby, spravidla však raz za mesiac.

(4) Úlohy a spôsoby rokovania komisií určuje zastupiteľstvo.

(5) Členovi komisie, ktorý nie je poslanec, možno poskytnúť odmenu.

§ 22

Úrad

(1) Administratívne a organizačné veci zastupiteľstva, predsedu a ďalších orgánov zriadených zastupiteľstvom zabezpečuje úrad, ktorý tvoria zamestnanci samosprávneho kraja; ich počet a skladbu pracovných funkcií ustanovuje zastupiteľstvo.

(2) Prácu úradu riadi a organizuje riaditeľ úradu, ktorý za svoju činnosť zodpovedá predsedovi.

Spoločné a záverečné ustanovenia

§ 23

(1) Na konanie, v ktorom o právach a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb rozhoduje predseda, sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní,¹⁷⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Proti rozhodnutiu predsedu vo veciach územnej samosprávy možno podať opravný prostriedok na súde.¹⁸⁾

(3) Proti rozhodnutiu predsedu vo veciach výkonu štátnej správy preneseného na samosprávny kraj je odvolacím orgánom príslušný ústredný orgán štátnej správy.

(4) Rozhodnutie predsedu nemožno preskúmať mimo odvolacieho konania.

(5) Ak predseda plne nevyhovie protestu prokurátora, rozhodne o proteste na návrh ním zriadenej osobitnej komisie opätovne predseda.

(6) Výkon rozhodnutia predsedu uskutočňuje úrad.

§ 24

Prvé zasadnutie zastupiteľstva zvoleného v roku 2001 zvolá prednosta krajského úradu tak, aby sa uskutočnilo do 30 dní odo dňa vyhlásenia výsledkov volieb do orgánov samosprávnych krajov.

Čl. II

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení zákona č. 389/1999 Z. z. sa mení takto:

1. V § 8 odseky 1 a 2 znejú:

„(1) Zriaďujú sa tieto kraje:

- a) Bratislavský kraj so sídlom v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave,
- b) Trnavský kraj so sídlom v Trnave,
- c) Trenčiansky kraj so sídlom v Trenčíne,
- d) Nitriansky kraj so sídlom v Nitre,
- e) Žilinský kraj so sídlom v Žiline,
- f) Liptovsko-oravsko-turčiansky kraj so sídlom v Martine,
- g) Pohronský kraj so sídlom v Banskej Bystrici,
- h) Gemersko-novohradský kraj so sídlom v Lučenci,
- i) Spišský kraj so sídlom v Poprade,
- j) Šarišský kraj so sídlom v Prešove,
- k) Košický kraj so sídlom v Košiciach,
- l) Zemplínsky kraj so sídlom v Michalovciach.

(2) Sídlom kraja je sídlom štátnych orgánov, ktoré pôsobia na území kraja, ak osobitný zákon neustanovuje inak.“

¹⁷⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

¹⁸⁾ § 250i Občianskeho súdneho poriadku.

2. § 9 vrátane nadpisu znie:

„§ 9
Okresy

(1) V Bratislavskom kraji sa zriaďujú tieto okresy:

- a) okres Bratislava I,
- b) okres Bratislava II,
- c) okres Bratislava III,
- d) okres Bratislava IV,
- e) okres Bratislava V,
- f) okres Malacky,
- g) okres Pezinok,
- h) okres Senec
- i) okres Senica,
- j) okres Skalica.

(2) V Trnavskom kraji sa zriaďujú tieto okresy:

- a) okres Trnava,
- b) okres Dunajská Streda,
- c) okres Galanta,
- d) okres Hlohovec,
- e) okres Piešťany.

(3) V Trenčianskom kraji sa zriaďujú tieto okresy:

- a) okres Trenčín,
- b) okres Bánovce nad Bebravou,
- c) okres Ilava,
- d) okres Myjava,
- e) okres Nové Mesto nad Váhom,
- f) okres Partizánske,
- g) okres Považská Bystrica,
- h) okres Prievidza,
- i) okres Púchov.

(4) V Nitrianskom kraji sa zriaďujú tieto okresy:

- a) okres Nitra,
- b) okres Komárno,
- c) okres Levice,
- d) okres Nové Zámky,
- e) okres Šaľa,
- f) okres Topoľčany,
- g) okres Zlaté Moravce.

(5) V Žilinskom kraji sa zriaďujú tieto okresy:

- a) okres Žilina,
- b) okres Bytča,
- c) okres Čadca,
- d) okres Kysucké Nové Mesto.

(6) V Liptovsko-oravsko-turčianskom kraji sa zriaďujú tieto okresy:

- a) okres Martin,
- b) okres Dolný Kubín,
- c) okres Liptovský Mikuláš,

- d) okres Námestovo,
- e) okres Ružomberok,
- f) okres Turčianske Teplice,
- g) okres Tvrdošín.

(7) V Pohronskom kraji sa zriaďujú tieto okresy:

- a) okres Banská Bystrica,
- b) okres Banská Štiavnica,
- c) okres Brezno,
- d) okres Detva,
- e) okres Krupina,
- f) okres Zvolen,
- g) okres Žarnovica,
- h) okres Žiar nad Hronom.

(8) V Gemersko-novohradskom kraji sa zriaďujú tieto okresy:

- a) okres Lučenec,
- b) okres Poltár,
- c) okres Revúca,
- d) okres Rimavská Sobota,
- e) okres Veľký Krtíš.

(9) V Spišskom kraji sa zriaďujú tieto okresy:

- a) okres Poprad,
- b) okres Kežmarok,
- c) okres Levoča,
- d) okres Gelnica,
- e) okres Spišská Nová Ves,
- f) okres Stará Ľubovňa.

(10) V Šarišskom kraji sa zriaďujú tieto okresy:

- a) okres Prešov,
- b) okres Bardejov,
- c) okres Sabinov,
- d) okres Stropkov,
- e) okres Svidník
- f) okres Vranov nad Topľou.

(11) V Košickom kraji sa zriaďujú tieto okresy:

- a) okres Košice I,
- b) okres Košice II,
- c) okres Košice III,
- d) okres Košice IV,
- e) okres Košice-okolie,
- f) okres Rožňava.

(12) V Zemplínskom kraji sa zriaďujú tieto okresy:

- a) okres Michalovce,
- b) okres Humenné,
- c) okres Medzilaborce,
- d) okres Snina,
- e) okres Sobrance,
- f) okres Trebišov.

(13) Mesto, podľa ktorého je okres pomenovaný, je sídlom štátnych orgánov, ktoré pôsobia na území okresu, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(14) Vláda vydá osvedčenie o určení mesta za sídlo okresu.“.

Čl. III

Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení zákona č. 36/1967 Zb., zákona č. 158/1969 Zb., zákona č. 49/1973 Zb., zákona č. 20/1975 Zb., zákona č. 133/1982 Zb., zákona č. 180/1990 Zb., zákona č. 328/1991 Zb., zákona č. 519/1991 Zb., zákona č. 263/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 5/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 190/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 232/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 22/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 58/1996 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 281/1996 Z. z., zákona č. 211/1997 Z. z., zákona č. 359/1997 Z. z., zákona č. 124/1998 Z. z., zákona č. 144/1998 Z. z., zákona č. 169/1998 Z. z., zákona č. 187/1998 Z. z., zákona č. 225/1998 Z. z., zákona č. 233/1998 Z. z., zákona č. 235/1998 Z. z., zákona č. 318/1998 Z. z., zákona č. 331/1998 Z. z., zákona č. 46/1999 Z. z., zákona č. 66/1999 Z. z., zákona č. 166/1999 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 185/1999 Z. z. a zákona č. 223/1999 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. § 200ha vrátane nadpisu znie:

„§ 200ha

Konanie o preskúmaní zákonnosti uznesení obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo krajského zastupiteľstva

(1) Ak obecné zastupiteľstvo, mestské zastupiteľstvo, miestne zastupiteľstvo alebo krajské zastupiteľstvo nezruší na základe protestu prokurátora svoje uznesenie, ktoré je v rozpore so zákonom, môže prokurátor podať na súd návrh na zrušenie tohto uznesenia.

(2) Účastníkom konania je obec, mesto, mestská časť alebo samosprávny kraj a ten, kto podal návrh na začatie konania.

(3) Príslušný na rozhodnutie je okresný súd, v ktorého obvode sa nachádza obec, mesto, mestská časť alebo sídlo samosprávneho kraja.“.

2. Za § 200ha sa vkladá § 200hb, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 200hb

Konanie vo veciach dohôd o spolupráci s územnými celkami alebo orgánmi iných štátov a členstva v medzinárodnom združení

(1) Krajský úrad podá na súd návrh na uloženie povinnosti obce, mesta alebo samosprávneho kraja vypovedať dohodu o spolupráci s územnými celkami alebo orgánmi iných štátov alebo členstvo obce, mesta alebo samosprávneho kraja v medzinárodnom združení z dôvodu rozporu so zákonom.

(2) Účastníkom konania je krajský úrad a obec, mesto alebo samosprávny kraj.

(3) Príslušný na rozhodnutie je okresný súd, v ktorého obvode sa nachádza obec, mesto alebo sídlo samosprávneho kraja.

(4) Rozhoduje sa bez pojednávania uznesením.“

Čl. IV

Zákon č. 143/1992 Zb. o plate a odmene za pracovnú pohotovosť v rozpočtových a v niektorých ďalších organizáciách a orgánoch v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 275/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 260/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 386/1996 Z. z., zákona č. 333/1997 Z. z., zákona č. 380/1997 Z. z. a zákona č. 190/1998 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

V § 1 ods. 1 sa za písmeno f) vkladá nové písmeno g), ktoré znie:

„g) samosprávnym krajom,“.

Doterajšie písmeno g) sa označuje ako písmeno h).“.

Čl. V

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vykonania volieb do orgánov samosprávnych krajov v roku 2001.

Zoznam pôsobností, ktoré prejdú zo štátnych orgánov na samosprávny kraj

(§ 6)

A. Na úseku dopravy, pôšt a telekomunikácií

- **zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č 58/1997 Z. z.**
- 1. súhlas na zriaďovanie stavieb a vedení, na vykonávanie banskej činnosti, činnosti vykonávanej banským spôsobom a iných zemných prác v ochrannom pásme dráhy a ukladanie podmienok k tomuto súhlasu (§ 8 ods. 1),
- 2. súhlas na umiestňovanie svetelných zdrojov a farebných plôch zameniteľných s návesnými znakmi ako aj na skladovanie nebezpečných odpadov, výbušnín a nebezpečných látok v ochrannom pásme dráhy (§ 8 ods. 2),
- 3. nariadenie na odstránenie závad, ktoré narušajú bezpečnosť dráhy a dopravy na dráhe (§ 8 ods. 5),
- 4. zistenie zdroja ohrozovania, poškodzovania alebo rušenia prevádzkovania dráhy, dopravy na dráhe, dráhových telekomunikačných a zabezpečovacích zariadení a vedení a nariadenie na jeho odstránenie (§ 9),
- 5. špeciálny stavebný úrad pre stavby dráh a stavby na dráhe (§ 12 ods. 1),
- 6. súhlas na povolenie stavby, ktorá neslúži na účely dráhy a nachádza sa sčasti v obvode dráhy (§ 12 ods. 2),
- 7. rozhodovanie o zrušení dopravnej cesty (§ 13),
- 8. prerokúvanie návrhu cestovného poriadku a jeho zmien (§ 22 ods. 2),
- 9. schválenie cestovného poriadku verejnej osobnej dopravy na električkovej, trolejbusovej, špeciálnej alebo lanovej dráhy (§ 23),
- 10. povolenie na prevádzkovanie dráhy (§ 36 ods. 1)
- 11. udelenie licencie na prevádzkovanie dopravy na dráhe (§ 41 ods. 1, § 42),
- 12. rozhodnutie o zmene licencie (§ 43 ods. 1),
- 13. rozhodnutie o odňatí licencie (§ 44),
- 14. vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a prevádzkovateľa dopravy na dráhe (§ 46 ods. 2),
- 15. rozhodnutie o nespôsobilosti dráhového vozidla na prevádzku (§ 51 ods. 2),
- 16. vydávanie preukazov na vedenie dráhového vozidla (§ 52 ods. 2),

17. nariadenie preskúšavania odbornej, zdravotnej, zmyslovej a psychologickej spôsobilosti osôb na vedenie dráhového vozidla, rozhodovanie o zákaze vedenia dráhového vozidla (§ 46),
18. uloženie pokuty prevádzkovateľovi dráhy za porušovanie predpisov ad. písm. a) až e) (§ 59 ods. 1),
19. uloženie pokuty prevádzkovateľovi dráhy za neplnenie oznamovacej povinnosti podľa § 38 ods. 2 (§ 59 ods. 2),
20. uloženie pokuty dopravcovi (§ 60 ods. 1),
- **zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov**
 - vlastníctvo, správa, údržba, opravy a rozvoj ciest II. a III. triedy (alternatívnej aj príjazdové úseky) (§ 4a a 4b),
- **zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov**
 1. udeľovanie a odnímanie dopravnej licencie na vnútroštátnu pravidelnú autobusovú dopravu /§ 29 písm. a)/,
 2. schvaľovanie cestných poriadkov vnútroštátnej autobusovej dopravy /§ 29 písm. b)/,
 3. uzavieranie zmluvy s dopravcom o výkone vo verejnom záujme a poskytovaní náhrad straty alebo jej časti alebo vyrovnanie v železničnej a vnútroštátnej pravidelnej autobusovej doprave /§ 29 písm. c)/.

B. Na úseku životného prostredia

- **zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku /stavebný zákon/ v znení neskorších predpisov**
 1. obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie vyššieho územného celku (§ 18 ods. 2 a 4),
 2. obstarávanie, prerokovávanie a schvaľovanie územnoplánovacej dokumentácie vyššieho územného celku,
 3. prerokovanie zadania pre územnoplánovacie dokumentácie s dotknutými obcami a dohodnutie sa s dotknutými orgánmi štátnej správy (§ 20 ods. 2),
 4. prerokovanie zadania pre územné plány regiónov s ústredným orgánom územného plánovania, účasť orgánu územného plánovania na prerokovaní zadania pre územné plány obcí /§ 20 ods. 2 písm. b) a ods. 5/,
 5. schvaľovanie zadania pre územný plán regiónu (§ 20 ods. 6),
 6. prerokovanie návrhu územného plánu regiónu s obcami, ktorých územia sa riešenie týka, a s dotknutými orgánmi štátnej správy (§ 22 ods. 3),
 7. dohodnutie návrhu územnoplánovacej dokumentácie regiónu s dotknutými orgánmi štátnej správy (§ 22 ods. 4),
 8. jednotlivé upovedomenie dotknutých obcí a dotknutých orgánov štátnej správy o prerokovaní návrhu územnoplánovacej dokumentácie regiónu (§ 22 ods. 2),

9. požiadanie o preskúmanie návrhu územného plánu regiónu ústredným orgánom územného plánovania (§ 25 ods. 1 a 3),
10. preskúmanie návrhu územného plánu obce a územného plánu zóny orgánom územného plánovania (§ 25 ods. 1, 4 a 5).

C. Na úseku cestovného ruchu

- **zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov**
- 1. koordinačná činnosť na úseku cestovného ruchu,
- 2. činnosti súvisiace s vypracovaním programov regionálneho rozvoja a koordináciou činnosti subjektov v súvislosti s týmto rozvojom,
- 3. rekreačný poplatok (**zákon Slovenskej národnej rady č. 544/1990 Zb. o miestnych poplatkoch v znení neskorších predpisov**).

D. Na úseku výstavby a regionálneho rozvoja

1. obstaranie, prerokovávanie, schvaľovanie a implementácia regionálnych rozvojových plánov a programov,
2. programy cezhraničnej spolupráce,
3. monitoruje a hodnotí v rámci svojej samostatnej pôsobnosti rozvoj svojho územného obvodu a jeho častí,
4. spracováva, schvaľuje a realizuje programové dokumenty vzťahujúce sa na oblasť hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku a vyhodnocuje ich plnenie,
5. vyčleňuje zo svojho rozpočtu finančné prostriedky určené na odstránenie nedostatkov v tých oblastiach, ktoré spadajú do ich pôsobnosti, vrátane odstraňovania nežiaducich vnútroregionálnych rozdielov,
6. môže zriaďovať právnické osoby za účelom podpory regionálneho rozvoja, napr. agentúry,
7. spolupracuje s ministerstvami, ústrednými orgánmi štátnej správy, krajskými úradmi a ostatnými aktérmi pri plnení cieľov a úloh podpory regionálneho rozvoja, najmä pri vypracovávaní a realizácii regionálnych programov,
8. koordinuje v rámci zaistovania princípu partnerstva aktivity obcí, združení obcí, fyzických a právnických osôb, záujmových organizácií a iných inštitúcií vo veciach podpory regionálneho rozvoja nadobecného významu,
9. vzájomne spolupracujú pri plnení cieľov a úloh podpory regionálneho rozvoja spoločných pre územie viacerých krajov,
10. zodpovedajú za trvalo udržateľný rozvoj vyšších územných celkov,
11. vytvárajú pravidlá vzájomných vzťahov spolupráce so spoločnými obecnými úradovňami.

E. Na úseku práce, sociálnych vecí a rodiny

1. rozhodovanie

- a) o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu (zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov),
- b) o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú súčasť, o skončení poskytovania starostlivosti v tomto zariadení a o úhrade za poskytnutú starostlivosť v tomto zariadení (zákon o sociálnej pomoci),
- c) o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú súčasť, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu (zákon o sociálnej pomoci),
- d) o poskytovaní prepravnej služby a o úhrade za prepravnú službu (zákon o sociálnej pomoci),

2. je orgánom

- a) ktorý uzatvára dohodu o úhrade za sociálnu službu, ktorú poskytuje, alebo za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú súčasť, s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2 (zákon o sociálnej pomoci),
 - b) s ktorým sa občan dohode o počte odoberaných jedál podľa § 20 ods. 5, ak sa občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú súčasť (zákon o sociálnej pomoci),
 - c) ktorému neštátny subjekt predkladá doklady potrebné na jeho registráciu,
 - d) ktorému nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby oznamuje skutočnosti uvedené v § 74 ods. 4,
 - e) ktorému neštátny subjekt oznamuje zmenu poskytovania sociálnej služby a ukončenie poskytovania sociálnej služby,
 - f) ktorý uzatvára zmluvu o poskytovaní finančného príspevku NS,
 - g) ktorý kontroluje úroveň poskytovania sociálnych služieb, sociálnej prevencie, sociálneho poradenstva a vybraných činností sociálnoprávnej ochrany NS,
 - h) ktorý kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom poskytujúcim NS,
 - i) ktorý ukladá opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených kontrolnou činnosťou,
3. riadenia a kontrola výkonu správy v oblasti sociálnej pomoci na úseku sociálnych služieb uskutočňovaný miestnou samosprávou vo svojom územnom obvode (zákon o sociálnej pomoci),
4. vypracúvanie a zverejňovanie koncepcie sociálnych služieb vo svojom územnom obvode (zákon o sociálnej pomoci),
5. vedenie evidencie zariadení sociálnych služieb vo svojom územnom obvode (zákon Slovenskej národnej rady č. 322/1992 Zb., č. 261/1995 Z. z.),
6. vedenie automatizovaného informačného systému v oblasti svojej pôsobnosti (zákon č. 261/1995 Z. z.),

7. zodpovednosť v rozsahu svojej pôsobnosti za účelné a hospodárne vynakladanie prostriedkov, s ktorými hospodári (§ 10 ods. 2 zákona č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov),
8. zostavovanie rozpočtu príjmov a výdavkov za oblasť sociálnych služieb a rozdeľovanie finančných prostriedkov v oblasti sociálnych služieb pre obce a zariadenia sociálnych služieb,
9. vykonávanie štatistického zisťovania o sociálnych službách (zákon Slovenskej národnej rady č. 322/1992 Zb.),
10. zriaďovanie a kontrola
 - 10.1. domovov sociálnych služieb pre dospelých občanov s poskytovanou starostlivosťou celoročne a domovov sociálnych služieb so starostlivosťou poskytovanou týždenne,
 - 10.2. domovov dôchodcov,
 - 10.3. domovov pre osamelých rodičov,
 - 10.4. zariadení pestúnskej starostlivosti,
 - 10.5. útulkov,
 - 10.6. staníc opatrovateľskej služby,
 - 10.7. zariadení opatrovateľskej služby,
 - 10.8. rehabilitačných stredísk (vrátane prechodu zriaďovateľskej pôsobnosti uvedených zariadení sociálnych služieb z úrovne príslušných orgánov štátnej správy) (zákon o sociálnej pomoci),
11. koordinovanie vo svojom územnom obvode činnosti miestnych samospráv a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci na úseku sociálnych služieb (zákon o sociálnej pomoci),
12. vybavovanie podaní, podnetov a sťažností občanov v oblasti svojej pôsobnosti (zákon č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach),
13. zabezpečenie odbornej správy písomností, ktorá pochádza z činnosti oddelenia sociálnych služieb, staranie sa o riadnu spisovú evidenciu, účelné a bezpečné uloženie a riadne vyradenie (zákon č. 149/1995 Z. z. o archívnictve).
14. poskytuje finančný príspevok neštátnym subjektom poskytujúcim sociálnu prevenciu, sociálne poradenstvo, vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany a sociálne služby,
15. vydávanie povolenia právnickým osobám a fyzickým osobám na vykonávanie prevencie, na poskytovanie sociálneho poradenstva a na vykonávanie vybraných činností sociálnoprávnej ochrany,
16. vykonávanie zápisu do registra neštátnych subjektov, oznamuje vykonanie zápisu do registra, vykonáva výmaz z registra a oznamuje výmaz z registra, vedie register.

F. Na úseku kultúry

1. zriaďovanie, zakladanie, správa a zrušovanie regionálnych osvetových stredísk, hvezdární a planetárií, regionálnych krajských knižníc, regionálnych múzeí, regionálnych galérií, výstavných siení, hudobných siení, divadiel, hudobných telies a iných umeleckých telies,

2. vyjadrovanie sa k návrhom na vyhlásenie a zrušenie pamiatkových území,
3. súčinnosť pri ochrane pamiatkového fondu,
4. vedenie evidencie pamiatkového fondu na základe výpisov z Ústredného zoznamu pamiatkového fondu.

G. Na úseku civilnej ochrany

- zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov

podieľať sa na vypracovaní analýzy územia kraja z hľadiska mimoriadnych udalostí, na plánovaní a zabezpečovaní evakuácie, koordinácie prípravy obyvateľstva na sebaobranu a vzájomnej pomoci vykonávanej obcami, preventívno-výchovnej a propagačnej činnosti v civilnej ochrane, vedení potrebnej dokumentácie civilnej ochrany a na tvorbe a realizácii úloh integrovaného záchranného systému.

H. Na úseku školstva

- zákon Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov

1. zriaďovanie a zrušovanie stredných škôl a školských zariadení (stredísk praktického vyučovania, stredísk odbornej praxe, jazykových škôl, domovov mládeže, škôl v prírode)
 - 1a) zriaďuje neštátne vysoké školy (v súlade so zákonom č. 172/1990 Zb. o vysokých školách v znení neskorších predpisov),
 - 1b) zriaďuje a spravuje zariadenia ďalšieho vzdelávania (v súlade so zákonom č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní),
2. spolupracuje so štátnymi orgánmi, organizáciami a orgánmi školskej samosprávy,
3. utvára školám a školským zariadeniam potrebné materiálne podmienky a zabezpečuje starostlivosť o existujúci fond budov škôl a školských zariadení vo svojej pôsobnosti, ak je to hospodárnejšie a účelnejšie, umožňuje vykonávať uvedené činnosti riaditeľovi školy a školského zariadenia vo vlastnej pôsobnosti,
4. zabezpečuje novú investičnú výstavbu a údržbu škôl a školských zariadení vo svojej pôsobnosti,
5. prideluje finančné prostriedky na tovary a služby škôl a školských zariadení vo svojej pôsobnosti,
6. prerozdeľuje finančné prostriedky súkromným a cirkevným školám a školským zariadeniam v súlade so zákonom o financovaní školstva, vykonáva kontrolu hospodárenia,
7. zabezpečuje stravovanie žiakov a študentov v školách a školských zariadeniach vo svojej pôsobnosti,
8. zabezpečuje organizáciu, prevádzku, ekonomiku a kontrolu v hospodárskej činnosti zariadení školského stravovania,

9. vykonáva komplexnú kontrolu činnosti na úseku hospodárenia s pridelenými finančnými a materiálnymi prostriedkami, vnútornej vybavenosti škôl a školských zariadení,
10. spracováva a poskytuje požadované informácie v oblasti hospodárskeho riadenia a štatistiky (informatiky) orgánom štátnej správy,
11. vytvára podmienky pre prijímanie žiakov na strednú školu,
12. vyjadruje sa k zmluvám o prenájme školských budov a miestností (telocviční), príľahlých priestorov školy a školského zariadenia,
13. podieľa sa pri určovaní spádového obvodu určujúceho prijímajúci počet žiakov alebo študentov školskej jedálne, centra voľného času, strednej školy a školského zariadenia v pôsobnosti riadenia,
14. vybavuje sťažnosti, podnety a petície občanov pre úsek školstva, v prípade potreby požiada o pomoc pri šetrení sťažností, podnetov a petícií štátnu školskú inšpekciu alebo školský úrad,
15. rozhoduje v II. stupni, ak v prvom stupni rozhoduje riaditeľ školy:
 - 15.1. prijatie žiaka na školu,
 - 15.2. povolenie absolvovať časť štúdia na škole obdobného typu v zahraničí,
 - 15.3. prerušenie štúdia,
 - 15.4. povolenie zmeny študijného alebo učebného odboru,
 - 15.5. povolenie opakovať ročník,
 - 15.5. priznanie štipendia,
 - 15.6. určenie príspevku zákonného zástupcu žiaka na čiastočnú úhradu nákladov za starostlivosť poskytnutú mládeži v škole a v školskom zariadení.

I. Na úseku zdravotníctva

- **zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov**
1. zakladanie a správa zdravotníckych zariadení v súlade s ustanovenou sieťou pracovísk napojených verejné zdroje,
 2. zakladanie a správa zdravotníckych zariadení, ktoré nie sú napojené na verejné zdroje,
 3. zriaďovanie a správa stredných zdravotníckych škôl v súlade s ustanovenou sieťou stredných zdravotníckych škôl, okrem stredných zdravotníckych škôl, ktoré nezabezpečujú vyššie odborné vzdelávanie,
 4. podieľanie sa na preventívnych programoch,
 5. spolupráca so štátnym lekárom pri vymedzovaní zdravotníckych obvodov a určovaní ich sídiel v danom územnom obvode v súlade s územným členením pre primárnu zdravotnú starostlivosť, pre sekundárnu starostlivosť podľa siete zdravotníckych zariadení /§ 32 ods. 3 písm. a) a § 76 ods. 2 písm. b)/,

6. spolupráca so štátnym lekárom pri vykonávaní zmeny zdravotníckych obvodov po prerokovaní s príslušnými zdravotníckymi zariadeniami a so stanoviskom príslušnej stavovskej organizácie /§ 76 ods. 2 písm. c)/,
7. spolupráca so štátnym lekárom pri obsadzovaní voľného zdravotníckeho obvodu /§ 76 ods. 2 písm. e)/,
8. spolupráca so štátnym lekárom a štátnym farmaceutom pri navrhovaní uloženia povinnosti zdravotníckeho pracovníka podrobiť sa overeniu potrebných vedomostí, a to pri zistení závažných nedostatkov vo výkone povolania,
9. spolupráca pri výkone dozoru nad dodržiavaním podmienok na prevádzku štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadení vrátane zariadení lekárenskej starostlivosti (§ 27, 35 a 76 ods. písm. f) v spojení so zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe a zákonom č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach a v súlade so zákonom č. 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach),
10. spolupráca pri poskytovaní zdravotníckej starostlivosti a pri poskytovaní lekárenskej starostlivosti /§ 76 ods. 3 písm. e)/,
11. spolupráca s orgánmi špecializovanej zdravotníckej štátnej správy na zabezpečovaní jednotnej prípravy zdravotníctva v príslušnom územnom celku na obranu štátu, na plnenie úloh súvisiacich s mimoriadnymi situáciami /§ 76 ods. 2 písm. k)/,
12. spolupráca s orgánmi špecializovanej zdravotníckej štátnej správy pri vybavovaní podnetov a sťažností občanov týkajúcich sa poskytovania zdravotnej starostlivosti na príslušnom území /§ 76 ods. 2 písm. f), zákon č. 139/1998 Z. z. o omamných a psychotropných látkach a prípravkoch a zákon č. 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach/,
13. spolupráca na koncepčnom zabezpečení zdravotníctva príslušného územia (§ 5 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

DÔVODOVÁ SPRÁVA

VŠEOBECNÁ ČASŤ

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 736 z 20. septembra 2000 k návrhu legislatívneho zámeru zákona o samospráve vyšších územných celkov uložila ministrom vnútra do 31. marca 2001 predložiť na rokovanie vlády návrh zákona o samospráve vyšších územných celkov. Návrh zákona sa predkladá aj v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky ku Koncepcii decentralizácie a modernizácie verejnej správy č. 230 z 11. apríla 2000.

Predložený návrh zákona je spracovaný na základe čl. 64 až 71 Ústavy Slovenskej republiky; má teda naplniť ustanovenia ústavy, ktoré sa vzťahujú na samosprávu vyšších územných celkov a nie sú dosiaľ upravené zákonom. Návrh zodpovedá potrebe plniť na úrovni regionálnych celkov tie samosprávne funkcie a riešiť tie problémy, pre ktoré je to na tejto úrovni racionálnejšie. Keďže 1. júna 2000 pre Slovensko nadobudla platnosť Európska charta miestnej samosprávy, návrh preberá všetky ustanovenia k dodržiavaniu ktorých sa Slovenská republika pri ratifikácii zaviazala a na regionálnej úrovni vytvára predpoklady aj na prijatie záväzkov k ďalším ustanoveniam charty. Princíp miestnej samosprávy, ktorý v súlade s čl. 2 charty uznáva ústava a uplatňuje ho v celej svojej štvrtej hlave, bude teda uplatnený nielen v zákone o obecnom zriadení, ale aj v zákone o samospráve vyšších územných celkov – samosprávnych krajoch a v súlade s čl. 4 ods.1 a 2 charty budú v zákone zakotvené aj jej základné práva a povinnosti.

Samospráva vyšších územných celkov má na území Slovenska dávne historické korene. Už od 13. a 14. storočia vykonávali miestnu verejnú správu samosprávne korporácie, ktorými boli stolice (neskôr župy) so stavovskou samosprávou šľachticov a volených zástupcov zemianstva, ako aj mestá s municipálnym právom so samosprávou meštianskou. Od vzniku stolíc sa takmer stále uplatňovala územná samospráva nielen na úrovni obcí a miest, ale aj na úrovni vyšších celkov. I v zahraničí, najmä vo vyspelých krajinách, sú veľmi zriedkavé jednoúrovňové systémy územnej samosprávy.

Pri modelovaní samosprávy návrh vychádza z porovnania usporiadania verejnej správy v okolitých krajinách, v štátoch Európskej únie i v ďalších štátoch Európy, ako aj z uplatňovania územnej samosprávy na úrovni obce, aby sa i na regionálnej úrovni vytvoril priestor na efektívnejšie rozhodovanie občanov a zabezpečovanie hospodársko-riadiacich úloh.

Ďalšia úroveň územnej samosprávy bude samostatným samosprávnym územným celkom Slovenskej republiky združujúcim osoby s trvalým pobytom v niektorej z obcí tvoriacich jej územie. Bude mať svoje sídlo a orgány, prostredníctvom ktorých bude uskutočňovať územnú samosprávu. Bude právnickou osobou s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Majetok bude predmetom úpravy samostatného zákona, ktorý v súlade s uznesením vlády č. 230/2000 pripravuje ministerstvo financií. Možno predpokladať, že majetkom samosprávneho kraja budú predovšetkým nehnuteľnosti, prípadne tiež iný majetok, ktorý samosprávny kraj nadobudne zo zákona v súvislosti s prechodom zriaďovateľskej funkcie k niektorým doteraz štátnym inštitúciám, napríklad na úseku školstva, kultúry,

dopravy, zdravotníctva, sociálnych vecí v rozsahu podľa príslušných zákonov. Samosprávny kraj ako právnická osoba môže nadobúdať majetok aj svojimi vlastnými právnymi úkonmi. Tento typ územnej samosprávy bude mať normotvornú právomoc, rozhodovaciu právomoc, ako aj kreačnú, sankčnú, exekučnú a kontrolnú právomoc; kompetencie sa decentralizujú z krajských úradov, z okresných úradov, ako aj z príslušných ústredných orgánov štátnej správy.

Kvantifikácia výdavkov na zriadenie a činnosť úradov samospráv vyšších územných celkov obsahuje len časť celkových výdavkov kvantifikovaných v rámci materiálu „Prehľad výdavkov na reformu verejnej správy“. Zahŕňa iba výdavky bezprostredne spojené so zriadením úradov samospráv vyšších územných celkov a nezohľadňuje celkové výdavky súvisiace s existenciou vyšších územných celkov, najmä vyvolané jednorázové výdavky v oblasti miestnej štátnej správy pri zabezpečení tzv. symetrického modelu verejnej správy.

Taktiež nie sú v kvantifikácii zahrnuté výdavky na voľby, ktoré sú vyčíslené v návrhu zákona o voľbách do orgánov samospráv vyšších územných celkov v sume cca 208 mil. Sk.

Do nárokov na rozpočtové zabezpečenie samosprávy vyšších územných celkov nie sú zahrnuté ani výdavky spojené s obstaraním samotných budov pre umiestnenie úradov vyšších územných celkov. Umiestnenie vyšších územných celkov sa predpokladá v budovách vo vlastníctve štátu alebo obcí, prípadne v budovách, ktoré podľa návrhu zákona o majetku vyšších územných celkov prejdú do vlastníctva vyšších územných celkov.

Vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti nie sú doriešené princípy prechodu práv a povinností zamestnancov miestnej štátnej správy na samosprávy vyšších územných celkov, v nárokoch na štátny rozpočet nie je zohľadnený objem prostriedkov na odstupné uvoľneným zamestnancom presúvaných úsekov miestnej štátnej správy na samosprávy vyšších územných celkov.

Takto vymedzená kvantifikácia výdavkov na zriadenie a činnosť úradov samospráv vyšších územných celkov je nasledovná:

Pri počte 12 vyšších územných celkov a priemernom počte 30 poslancov bude potrebné na zabezpečenie samosprávnych činností

- 24 predstaviteľov (predsedov a podpredsedov vyšších územných celkov),
- 528 prevádzkových, materiálno-technických a iných zamestnancov vyšších územných celkov.

Okrem toho na výkon kompetencií, ktoré majú byť na vyšší územný celok presunuté zo štátnej správy, bude potrebných celkom 481 ďalších zamestnancov. Na personálne zabezpečenie činností vyšších územných celkov bude potrebné spolu 1033 osôb, čo predstavuje nárast počtu zamestnancov o 36 osôb v porovnaní s materiálom „Prehľad výdavkov na reformu verejnej správy“. Tento nárast je spôsobený dodatočným zapracovaním útvaru kontroly do znenia návrhu zákona na základe dopracovanej koncepcie kontroly vo verejnej správe. V súlade s koncepciou decentralizácie a modernizácie verejnej správy sa predpokladá riešiť personálne obsadenie úradov vyšších územných celkov plným presunom zamestnancov delimitovaných úsekov štátnej správy.

Jednorázové výdavky na zriadenie úradov samospráv vyšších územných celkov boli vyčíslené v celkovom objeme 185 040 tis. Sk. V rámci jednorázových bežných výdavkov v sume 1 440 tis. Sk v kategórii 630 – Tovary a ďalšie služby boli započítané výdavky spojené s vykonaním nevyhnutných opráv interiérov objektov v súvislosti s premiestňovaním úradov, ako aj ostatné výdavky spojené so zriadením a činnosťou samospráv vyšších územných celkov (pečiatky, označenie budov...). V rámci jednorázových kapitálových

výdavkov v sumu 183 600 tis. Sk v kategórii 710 – Obstarávanie kapitálových aktív boli započítané výdavky súvisiace s prvotným vybavením kancelárskych priestorov, výdavky spojené so zakúpením osobných motorových vozidiel, výdavky spojené s vykonaním nevyhnutných rekonštrukčných prác, výdavky na vybudovanie informačného systému a komunikačných sietí a výdavky na zabezpečenie reprografickej a inej kancelárskej techniky.

Opakované výdavky (pravidelne ročne sa opakujúce) pre samosprávu vyšších územných celkov sú vyčíslené len v rámci bežných výdavkov a sú spojené s prevádzkovou činnosťou, ako aj s činnosťou poslancov a volených zástupcov orgánov vyšších územných celkov v objeme 283 512 tis. Sk-v nasledujúcom členení:

- kategória 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania v sume 161 136 tis. Sk,
- kategória 620 – Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní a Národného úradu práce v sume 60 829 tis. Sk,
- kategória 630 – Tovary a ďalšie služby v sume 61 547 tis. Sk.

Pri kvantifikácii bežných výdavkov sa vychádzalo z priemerného platu zamestnancov samosprávy vyšších územných celkov vo výške 12 tis. Sk mesačne, na prevádzkovú činnosť z priemerných výdavkov kapitol krajských úradov cca 40 tis. Sk na 1 zamestnanca ročne.

Pri kvantifikácii výdavkov spojených s činnosťou poslancov a volených zástupcov orgánov vyšších územných celkov sa uvažovalo s výdavkami spojenými s náhradou ušlého zárobku poslancov, cestovnými náhradami poslancov, odmenami poslancov za výkon funkcií a s výdavkami spojenými s činnosťou poslancov. U volených zástupcov orgánov vyšších územných celkov ide o výdavky spojené s platom predsedu a podpredsedu, vrátane príplatku za riadenie a odmeny.

Celkové výdavky pre samosprávy vyšších územných celkov, ktoré zahŕňajú jednorázové výdavky na zriadenie a pravidelne sa ročne opakujúce výdavky na činnosť úradov vyšších územných celkov, predstavujú sumu 468 552 tis. Sk.

Personálne obsadenie úradov vyšších územných celkov bude potrebné riešiť hneď po nadobudnutí účinnosti zákona o samospráve vyšších územných celkov dňom vykonania volieb do orgánov samospráv vyšších územných celkov ešte v roku 2001, ktorého dopad na štátny rozpočet v roku 2001 predstavuje alikvotnú časť zo sumy 199 774 tis. Sk (pre 528 nových zamestnancov) v závislosti od termínu zriadenia samospráv vyšších územných celkov.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a s inými zákonmi, ako aj s medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná.

So zákonom o samospráve vyšších územných celkov, ktorý bude novou právnou úpravou, bude potrebné zosúladiť zákon o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky, zákon o obecnom zriadení, zákon o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave, zákon o meste Košice, zákon o organizácii miestnej štátnej správy, zákon o podpore regionálneho rozvoja, zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, ako aj ďalšie zákony.

DOLOŽKA ZLUČITEĽNOSTI

návrhu zákona o samospráve vyšších územných celkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o samosprávnych krajoch) s právom Európskej únie

1. **Navrhovateľ zákona:**
VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
2. **Názov zákona:**
Zákon o samospráve vyšších územných celkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o samosprávnych krajoch)
3. **V práve Európskej únie je problematika návrhu zákona upravená v týchto dokumentoch:**
 1. Európska dohoda o pridružení medzi Slovenskou republikou a Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi (čl. 6) podpísaná v Luxemburgu 4. októbra 1993.
 2. Zmluva o Európskej únii (čl. 6 ods. 2) podpísaná v Maastrichte 9. februára 1992.
4. **Návrh zákona svojou problematikou:**
nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení a nepatrí ani medzi priority odporúčané v Bielej knihe Komisie Európskych spoločenstiev
5. **Charakteristika právnych noriem Európskej únie, ktorými je upravená problematika návrhu zákona:**
 1. Čl. 6 Európskej dohody o pridružení medzi Slovenskou republikou a Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi zakotvuje rešpektovanie demokratických zásad a ľudských práv uvedených v Helsinskom Záverečnom akte a Parížskej charte pre novú Európu, ako aj zásad trhovej ekonomiky ako zdroja vnútornej a zahraničnej politiky zmluvných strán a podstatu pridrużenia.
 2. Čl. 6 ods. 2 (Prvá hlava) Zmluvy o Európskej únii zakotvuje rešpektovanie základných ľudských práv zaručených v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd a vyplývajúcich z ústavných tradícií členských štátov, ako základných princípov práva Spoločenstva.
6. **Vyjadrenie stupňa kompatibility návrhu zákona s právnou normou Európskej únie:**

Ú - úplne kompatibilná

OSOBITNÁ ČASŤ

K čl. I:

K § 1

Vyšší územný celok - samosprávny kraj ako ďalšia úroveň územnej samosprávy bude samostatným územným celkom Slovenskej republiky; súčasne však bude aj správnym celkom, keďže osobitnými zákonmi sa naň prenesie výkon niektorých činností štátnej správy. Vyšší územný celok bude právnickou osobou a ako taký bude môcť konať vo vlastnom mene, ako aj samostatne hospodáriť s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami za podmienok ustanovených zákonom. V nadväznosti na ustanovenie čl. 67 ústavy bude vyšší územný celok vo veciach územnej samosprávy obdobne ako obec rozhodovať samostatne a povinnosti a obmedzenia mu bude možné ukladať len zákonom, ako to požadujú aj čl. 4 ods. 2 a 4 Európskej charty miestnej samosprávy, ktoré sa Slovenská republika zaviazala dodržiavať.

Návrh zákona obsahuje zriadenie samosprávnych krajov v dvoch alternatívach. Zároveň tieto samosprávne kraje pomenúva a ustanovuje ich sídla.

Ústava Slovenskej republiky túto úroveň samosprávy označuje opisom „vyšší územný celok“, čo však nebráni, aby zákon ustanovil konkrétny názov tohto celku. Vzhľadom na prijatú zásadu symetrie správnych celkov a územných celkov na tejto úrovni správy navrhuje sa pre vyšší územný celok názov „samosprávny kraj“.

Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 230/2000 bod A.1. a C.10 a uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 491/2000 bod A.1. a B.1. identifikácia 12 samosprávnych krajov a ich sídiel, ako aj vymedzenie ich území vyplynula z Koncepcie decentralizácie a modernizácie verejnej správy, priebežne aktualizovanej splnomocnencom vlády pre reformu verejnej správy. Pri prerokúvaní návrhu zákona vo vláde Slovenskej republiky dňa 1. apríla 2001 bol však na základe požiadaviek obcí modifikovaný návrh na vymedzenie území samosprávnych krajov tak, že

- územie Bratislavského samosprávneho kraja budú tvoriť aj územia obcí okresu Senica a okresu Skalica (t.j. ich územia nebudú tvoriť súčasť územia Trnavského samosprávneho kraja), a tým sa dosiahne i začlenenie Záhoria ako celku do jedného kraja;
- územie Prešovského samosprávneho kraja budú tvoriť aj územia obcí okresu Vranov nad Topľou (t.j. ich územia nebudú tvoriť súčasť územia Zemplínskeho samosprávneho kraja).

Splnomocnenec vlády pre reformu verejnej správy už v Koncepcii decentralizácie a modernizácie verejnej správy začlenil okres Gelnica do Spišského vyššieho územného celku a okres Trebišov do Zemplínskeho vyššieho územného celku a toto začlenenie ponechal, aj keď predstavitelia výraznej väčšiny obcí týchto okresov požadovali začlenenie do Košického samosprávneho kraja.

Územia samosprávnych krajov sa vymedzujú prostredníctvom území obcí, ktoré tvoria okresy, predovšetkým z toho dôvodu, že identifikovať mnohé obce s úplne rovnakým názvom bez uvedenia okresu, do ktorého patria, je mimoriadne komplikované. Taktiež pri každej územnej zmene obce, napríklad pri rozdelení obce, by bolo potrebné novelizovať zákon.

Vyšší územný celok bude mať svoje vlastné symboly a právo používať ich pri výkone samosprávy.

K § 2

V súlade s výsledkami prerokovania legislatívneho zámeru zákona navrhuje sa ustanoviť dva samostatné občanmi priamo volené orgány samosprávneho kraja: zastupiteľstvo samosprávneho kraja ako zastupiteľský zbor zložený z poslancov samosprávneho kraja, ktorý bude rozhodovať o základných otázkach samosprávneho kraja a predsedu samosprávneho kraja, ktorý bude zastupovať samosprávny kraj navonok.

K § 3

V nadväznosti na úpravu postavenia obyvateľa obce sa vymedzuje inštitút obyvateľa samosprávneho kraja. Obyvatelia samosprávneho kraja budú mať v plnom rozsahu oprávnenie zúčastňovať sa na výkone samosprávy, pričom najdôležitejšie z týchto oprávnení uvádza zákon; ide najmä o aktívne a pasívne volebné právo do orgánov samosprávy, ako aj právo hlasovať o dôležitých veciach týkajúcich sa samosprávy samosprávneho kraja. Obyvateľmi samosprávneho kraja sú aj cudzinci, ktorí majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

Okrem obyvateľov samosprávneho kraja môžu jeho samosprávnú činnosť ovplyvňovať aj ďalšie osoby, ktoré majú k vyššiemu územnému celku určitý zákonom predpokladaný vzťah, a to vlastníctvo nehnuteľnosti, prechodný pobyt alebo pôjde o cudzincov s povoleným dlhodobým pobytom. Tieto osoby sa však nemôžu v plnom rozsahu zúčastňovať na samospráve samosprávneho kraja, pretože sa im neumožňuje voliť a byť volení vo voľbách do orgánov tohto typu samosprávy, ani hlasovať v referende. Táto kategória osôb sa bude teda na výkone samosprávy len podieľať.

K § 4

V tomto paragrafe sa vymedzuje pôsobnosť, ktorá tvorí podstatu územnej samosprávy na tejto úrovni. Ide najmä o

- zabezpečovanie tvorby a plnenie programu sociálneho a ekonomického rozvoja územia samosprávneho kraja,
- obstarávanie, prerokúvanie a schvaľovanie regionálnych rozvojových plánov a programov,
- koordináciu rozvoja cestovného ruchu na úrovni samosprávneho kraja,
- programy cezhraničnej spolupráce,
- účelné využívanie miestnych ľudských, prírodných a iných zdrojov,
- podieľanie sa na ochrane životného prostredia,
- podieľanie sa na riešení problémov, ktoré sa týkajú viacerých obcí.

K § 5

V súlade s Európskym rámcovým dohovorom o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi vrátane jeho doplnkových protokolov, ktoré pre Slovenskú republiku nadobudli platnosť 2. mája 2000 a 1. februára 2001, sa upravuje problematika medzinárodnej spolupráce vyšších územných celkov. Môže ísť o cezhraničnú spoluprácu, ktorou sa rozumejú všetky aktivity zamerané na posilnenie a podporu vzájomných vzťahov

obyvateľov žijúcich na územiach susediacich štátov, ako aj o interteritoriálnu spoluprácu územných celkov či orgánov, ktoré spolu nesusedia.

Samosprávny kraj ako samostatná právnická osoba bude môcť vo vlastnom mene vstupovať do vzťahov medzinárodnej spolupráce, a to od jej jednoduchých foriem až po zložitejšie formy, napríklad členstvo samosprávneho kraja v medzinárodnom združení.

Spolupráca na základe uzatvorených dohôd bude zrejme najčastejšia, pričom pôjde najmä o spoluprácu v oblasti kultúry, rekreácie a športu, cestovného ruchu, ochrany životného prostredia, dopravy, poľnohospodárstva, zamestnanosti, ako aj poskytovania vzájomnej pomoci v prípade mimoriadnej udalosti.

V minimálne žiaducom rozsahu sa ustanovuje dozor štátu, ktorý možno vykonávať len ex post. Konečný verdikt o zákonnosti dohody alebo jej súladu so zahraničnopolitickými záujmami Slovenskej republiky patrí nezávislému orgánu, teda súdu. Aktívne legitimovaný na podanie návrhu súdu je krajský úrad.

Vedenie evidencie uzatvorených dohôd bude slúžiť ako informačný systém pre potreby štátnych orgánov.

K § 6

Návrh zákona počíta s tým, že pôsobnosť samosprávneho kraja bude ustanovená nielen v tomto zákone, ale aj v osobitných zákonoch, ktoré pripravia jednotlivé ústredné orgány štátnej správy. Príloha zákona má orientačný charakter a bola prevzatá z aktuálneho neautentizovaného materiálu poskytnutého ministerstvu vnútra splnomocnenom vlády pre reformu verejnej správy. Kompetencie na samosprávny kraj prejdú, ak tak ustanoví osobitný zákon.

Pri prerokúvaní návrhu zákona vo vláde Slovenskej republiky dňa 1. apríla 2001 bolo rozhodnuté, že

- do 31. mája 2001 majú ministerstvá s odvetvovou pôsobnosťou na úsekoch uvedených prílohe v návrhu zákona vypracovať návrhy noviel príslušných zákonov, ktorými sa dosiaľ určovala pôsobnosť orgánov štátnej správy na týchto úsekoch, uskutočniť ich medzirezortné pripomienkové konanie a upravené ich odovzdať ministerstvu vnútra;
- do 30. júna 2001 má ministerstvo vnútra uvedené návrhy noviel príslušných zákonov sumarizovať do návrhu zákona o pôsobnosti samosprávnych krajov a predložiť ho bez medzirezortného pripomienkového konania vláde.

K § 7

Samosprávny kraj ako neštátny subjekt môže plniť aj niektoré úlohy štátnej správy. Podmienkou je, že tieto úlohy možno zveriť do pôsobnosti samosprávneho kraja len formou zákona; zároveň je potrebné poskytnúť mu zo štátneho rozpočtu finančné prostriedky na riadne plnenie úloh v prenesenej pôsobnosti.

K § 8

Vzťah samosprávneho kraja k štátnym orgánom a iným právnickým osobám sa zakladá na princípe vzájomnej súčinnosti a výhodnosti. V jednotlivých odsekoch sú uvedené

konkrétne oblasti tejto spolupráce. Vzťah medzi samosprávnym krajom a jednotlivými obcami nie je vzťahom nadradenosti a podriadenosti.

Súčasťou vzťahov medzi samosprávnym krajom a štátnymi orgánmi je aj úprava dozoru štátu nad činnosťou samosprávneho kraja. Ide o vonkajší dozor (kontrolu), ktorý je nevyhnutné vykonávať podľa osobitných zákonov, napríklad dozor prokuratúry nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v postupe a rozhodnutiach orgánov samosprávneho kraja podľa zákona č. .../2001 Z. z. o prokuratúre.

K § 9

Predložený návrh zákona zakotvuje ako jednu z hlavných pôsobností samosprávnych krajov aj vydávanie všeobecne záväzných nariadení. Obdobne, ako to upravuje zákon o obecnom zriadení, aj samosprávny kraj bude môcť vydávať všeobecne záväzné nariadenia vo veciach územnej samosprávy. V tých veciach, v ktorých bude samosprávny kraj plniť úlohy štátnej správy, bude môcť vydať všeobecne záväzné nariadenie len vtedy, ak zákon výslovne splnomocní samosprávny kraj na vydanie takéhoto nariadenia. Ak bude samosprávny kraj vydávať nariadenie v súvislosti s realizáciou územnej samosprávy, takéto nariadenie musí byť v súlade s ústavou a zákonmi. Ak však bude samosprávny kraj vydávať nariadenie v oblasti preneseného výkonu štátnej správy, tieto musia byť nielen v súlade s ústavou a zákonmi, ale aj s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi. V záujme toho, aby sa obyvatelia samosprávneho kraja mohli zoznámiť s nariadeniami vydávanými samosprávnym krajom, zákon ustanovuje povinnosť zasielať jeden výtlačok nariadenia každej obci, a to bezodplatne. Zároveň obec má zabezpečiť, aby nariadenie samosprávneho kraja bolo prístupné každému, kto o to prejaví záujem.

K § 10

Postavenie rozpočtu samosprávneho kraja, jeho tvorbu, obsah, pravidiel rozpočtového hospodárenia, vzťahy k štátnemu rozpočtu a používanie mimorozpočtových zdrojov ustanoví zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách. V tomto návrhu zákona sa však ustanovuje základné pravidlo finančného hospodárenia samosprávneho kraja na základe jednoročného rozpočtu a zásada zhody obdobia, na ktoré sa bude rozpočet zostavovať s kalendárnym rokom. Samosprávny kraj je povinný návrh rozpočtu zverejniť na zákonom ustanovený čas. Ustanovujú sa tiež príjmy a výdavky samosprávneho kraja. Ročná účtovná závierka musí byť overená audítorom.

K § 11

Majetok samosprávneho kraja a nakladanie s ním sa ustanoví osobitným zákonom (zákon o majetku samosprávnych krajov). Preto sa v tomto návrhu zákona ustanovuje len základné pravidlo o poslaní majetku samosprávneho kraja, podľa ktorého má tento majetok slúžiť na plnenie úloh samosprávneho kraja.

K § 12

Zastupiteľstvo samosprávneho kraja je orgán samosprávneho kraja zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách.

Vychádzajúc z postavenia, ktoré zastupiteľstvo má, patrí iba jemu rozhodovať o základných otázkach samosprávneho kraja. Medzi tieto základné otázky patrí najmä uznávať sa na všeobecne záväzných nariadeniach, schvaľovať rozpočet samosprávneho kraja a jeho zmeny určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom samosprávneho kraja, voliť podpredsedu samosprávneho kraja, komisie a iné orgány samosprávneho kraja, ako aj voliť hlavného kontrolóra.

Navrhuje sa, aby sa zastupiteľstvo schádzalo podľa potreby, najmenej však raz za dva mesiace. Zasadnutie zastupiteľstva zvoláva a vedie predseda. Zastupiteľstvo rokuje vždy v zbore. Návrh zákona počíta i s možnosťou zasadnutia zastupiteľstva v prípade, že ho nezvolá predseda. Aj v takomto prípade platia ustanovenia zákona týkajúce sa rokovania a uznávania sa zastupiteľstva samosprávneho kraja.

Podrobnosti o rokovaní zastupiteľstva bude upravovať rokovací poriadok zastupiteľstva.

K § 13

Zastupiteľstvo samosprávneho kraja tvoria poslanci, ktorých zvolili voliči v priamych voľbách. Návrh zákona upravuje oprávnenia poslancov, medzi ktoré patrí najmä právo predkladať zastupiteľstvu a jeho orgánom návrhy. Vychádza sa z toho, že poslanci budú na základe svojich poznatkov z volebných obvodov prichádzať s podnetmi na riešenie problémov, s ktorými sa stretávajú obyvatelia. Navrhuje sa zakotviť právo poslanca interpelovať predsedu vo veciach týkajúcich sa výkonu jeho činnosti. V záujme prehĺbenia styku s obyvateľmi sa navrhuje, aby sa poslanci zúčastňovali na kontrolách, previerkach, vybavovaní sťažností a oznámení, ktorými sa obyvatelia obracajú na zastupiteľstvo a jeho orgány. Návrh zákona ustanovuje aj základné povinnosti poslancov.

Podmienkou na výkon funkcie je, že poslanec zloží zákonom podpísaný sľub. Počíta sa s tým, že poslanci budú vykonávať svoju poslaneckú funkciu bez prerušenia pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu. Poslancovi, ktorý bude na výkon funkcie dlhodobo uvoľnený zo zamestnania, bude patriť namiesto mzdy alebo inej odmeny v zamestnaní primeraná odmena od samosprávneho kraja.

K § 14

Návrh zákona taxatívne upravuje nezlučiteľnosť funkcie poslanca s inými funkciami. Taktiež taxatívne upravuje zánik mandátu poslanca.

K § 15

Riešia sa otázky súvisiace s ustanovujúcim zasadnutím novozvoleného zastupiteľstva samosprávneho kraja.

K § 16

Jedným z významných prvkov uplatňovania priamej demokracie je inštitút referenda. Zákon ustanovuje podmienky platnosti tohto typu referenda obdobne ako pri miestnom referende v obciach.

K § 17

Predseda samosprávneho kraja je jedným z dvoch orgánov samosprávneho kraja. Postavenie predsedu a jeho vzťah k zastupiteľstvu samosprávneho kraja je založený v podstate na tých istých princípoch, ako je tomu podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, t.j. vzťah medzi obecným zastupiteľstvom a starostom obce. Postavenie predsedu je odvodené od skutočnosti, že je priamo volený voličmi samosprávneho kraja. Predseda je hlavným výkonným orgánom samosprávneho kraja. Zastupuje samosprávny kraj navonok. Navrhuje sa, aby predseda bol štatutárnym orgánom v majetkovoprávných vzťahoch, v pracovnoprávných vzťahoch voči zamestnancom samosprávneho kraja ako aj v administratívnych vzťahoch.

Obdobne, ako tomu je u starostov obcí, navrhuje sa, aby predseda mohol pozastaviť výkon uznesenia zastupiteľstva, ak sa domnieva, že je v rozpore so zákonom, alebo že je pre samosprávny kraj nevýhodné. Svoje rozhodnutie prejaví tým spôsobom, že toto uznesenie nepodpíše. Takto pozastavené uznesenie môže zastupiteľstvo nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov potvrdiť. Výkon takto potvrdeného uznesenia zastupiteľstva nemôže predseda pozastaviť.

Vzhľadom na rozsah úloh, ktoré bude predseda plniť, je potrebné, aby zákon upravil aj otázku jeho zastupovania. Navrhuje sa, aby predsedu zastupoval podpredseda, ktorým môže byť iba poslanec zastupiteľstva, ktorého do tejto funkcie zvolí zastupiteľstvo na návrh predsedu. Rozsah úloh, ktoré bude plniť podpredseda vymedzí zastupiteľstvo.

V záujme toho, aby nedochádzalo k stretu záujmov, navrhuje sa nezlučiteľnosť funkcie predsedu s funkciou poslanca zastupiteľstva, člena orgánu právnickej osoby zriadenej samosprávnym krajom, hlavného kontrolóra, iného zamestnanca samosprávneho kraja, ako aj s funkciou starostu obce alebo primátora mesta v samosprávnom kraji, alebo ak tak ustanovuje osobitný zákon.

Funkcia predsedu je verejnou funkciou, ktorá sa nevykonáva v pracovnom pomere. Doterajší pracovný pomer predsedu zostáva zo zákona zachovaný. Týmto riešením sa zabezpečuje pracovnoprávna ochrana osôb, ktoré budú túto funkciu vykonávať.

K § 18

Návrh zákona taxatívne vymenúva dôvody, za ktorých dôjde k strate mandátu predsedu samosprávneho kraja.

K § 19

Návrh zákona počíta s tým, že predseda ako hlavný výkonný orgán samosprávneho kraja bude môcť ukladať právnickým osobám a fyzickým osobám oprávneným na podnikanie pokutu až do 500 000 Sk. Pokuta bude príjmom samosprávneho kraja.

K § 20

Obdobne, ako je tomu na úrovni obcí, navrhuje sa, aby zastupiteľstvo malo svoj samostatný kontrolný orgán, ktorým bude hlavný kontrolór. Hlavný kontrolór, ktorého do funkcie volí zastupiteľstvo, bude vykonávať kontrolu plnenia úloh samosprávneho kraja. Z uvedeného vyplýva, že jeho činnosť nemôže byť zúžená iba na kontrolu v oblasti finančnej,

ale že bude plniť úlohy na všetkých úsekoch činnosti samosprávneho kraja, ktoré bude od hlavného kontrolóra vyžadovať zastupiteľstvo.

Vzhľadom na rozsah právomoci a zodpovednosti, ktorú má hlavný kontrolór, bude nutné, aby svoju funkciu vykonával aj prostredníctvom útvaru kontroly. Hlavný kontrolór bude tento útvar riadiť a zodpovedať za jeho činnosť. Hlavný kontrolór bude správy o svojej činnosti predkladať priamo zastupiteľstvu a to aj vtedy, ak zastupiteľstvo si zriadi komisiu kontroly, alebo ak kontrolnú funkciu budú vykonávať aj jednotlivé komisie zastupiteľstva.

Návrh zákona striktnie vymedzuje nezlučiteľnosť funkcie hlavného kontrolóra s inou funkciou. Taktiež sa presne ustanovujú podmienky, za ktorých sa skončí výkon jeho funkcie, ako aj dôvody, za ktorých zastupiteľstvo hlavného kontrolóra odvolá.

K § 21

Obdobne, ako je to u obecných zastupiteľstiev, i na úrovni samosprávneho kraja sa počíta s tým, že zastupiteľstvo si môže zriaďovať komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Bude vecou každého zastupiteľstva, aké orgány si zriadi. To bude závisieť od problematiky, akú bude potrebné v rámci samosprávneho kraja riešiť. Zákon však ukladá zastupiteľstvu povinnosť zriaďiť mandátovú komisiu a finančnú komisiu vzhľadom na ich význam. Navrhuje sa, aby sa komisie skladali z poslancov zastupiteľstva a ďalších osôb zvolených zastupiteľstvom. Zároveň sa počíta s tým, že komisie si na posúdenie rôznych odborných otázok budú prizývať odborníkov z praxe.

K § 22

Šírka a rozmanitosť úloh, ktoré bude plniť samosprávny kraj, si vyžaduje, aby sa na plnení úloh podieľal aj aparát, ktorý bude na úrade samosprávneho kraja. Úrad bude zabezpečovať administratívne a organizačné veci zastupiteľstva, predsedu a ďalších orgánov, ktoré zastupiteľstvo zriadi. Pracovníci aparátu budú zamestnancami samosprávneho kraja. Prácu úradu bude organizovať riaditeľ úradu, ktorý za svoju činnosť bude zodpovedať predsedovi.

K § 23

Predsedom samosprávnych krajov zákon zveruje aj rozhodovanie o právach a povinnostiach právnych subjektov vo veciach samosprávy i prípadného preneseného výkonu štátnej správy. Na takéto konanie je vhodné recipovať procesné pravidlá ustanovené v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) s určitými modifikáciami, ktoré sú nevyhnutné vzhľadom na špecifickosť konania vedeného na tejto úrovni územnej samosprávy.

K § 24

Upravuje sa spôsob zvolania a uskutočnenia zasadnutia zastupiteľského zboru samosprávneho kraja zvoleného v roku 2001.

K čl. II:

Týmto článkom sa novelizuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v súvislosti s § 1, v ktorom sa navrhuje zriaďiť 12 samosprávnych krajov.

K čl. III:

Novela Občianskeho súdneho poriadku umožní prokurátorovi obrátiť sa na súd aj v prípade, ak zastupiteľstvo samosprávneho kraja nevyhovie jeho protestu proti nezákonnému uzneseniu zastupiteľstva samosprávneho kraja.

Ďalej sa ustanovuje osobitný druh konania s ohľadom na navrhovanú právnu úpravu problematiky medzinárodnej spolupráce samosprávneho kraja, v rámci ktorej bude krajský úrad aktívne legítimovaný domáhať sa nápravy na súde, ak dohoda samosprávneho kraja so zahraničným subjektom alebo jeho členstvo v medzinárodnom združení odporuje zákonu.

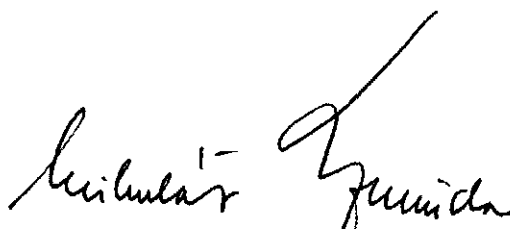
K čl. IV:

Novelou zákona č. 143/1992 Zb. o plati a odmene za pracovnú pohotovosť v rozpočtových a v niektorých ďalších organizáciách a orgánoch sa rozšíri osobná pôsobnosť citovaného zákona aj na zamestnancov samosprávnych krajov.

K čl. V:

Navrhuje sa, aby zákon nadobudol účinnosť dňom vykonania volieb do orgánov samosprávnych krajov v roku 2001.

V Bratislave 1. apríla 2001

Mikuláš DZURINDA
predseda vlády

Ladislav PITTNER
minister vnútra

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 2396/2001

958 a

Spoločná správa

výborov Národnej rady Slovenskej republiky o prerokovaní vládneho návrhu zákona o samospráve vyšších územných celkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o samosprávnych krajoch) (tlač 958) vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky v druhom čítaní

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre verejnú správu ako gestorský výbor pri rokovaní o **vládnom návrhu zákona o samospráve vyšších územných celkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o samosprávnych krajoch) (tlač 958)** (ďalej len „gestorský výbor“) podáva Národnej rade Slovenskej republiky v súlade s § 79 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov túto spoločnú správu výborov Národnej rady Slovenskej republiky o prerokovaní vyššie uvedeného návrhu zákona:

I.

Národná rada Slovenskej republiky uznesením č. 1456 z 1. júna 2001 prideliла vládný návrh zákona o samospráve vyšších územných celkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o samosprávnych krajocho) (tlač 958) na prerokovanie

všetkým výborom Národnej rady Slovenskej republiky

(okrem Mandátového a imunitného výboru Národnej rady Slovenskej republiky, Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií štátnych funkcionárov, Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre európsku integráciu, Osobitného kontrolného výboru Národnej rady Slovenskej republiky na kontrolu činnosti Slovenskej informačnej služby a Osobitného kontrolného výboru Národnej rady Slovenskej republiky na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva).

Uvedené výbory rokovali o predmetnom návrhu zákona v lehote určenej uznesením Národnej rady Slovenskej republiky.

II.

Gestorský výbor nedostal do dňa 2. júla 2001 žiadne stanoviská poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, ktorí nie sú členmi výborov, ktorým bol vládný návrh zákona pridelený, oznámené v súlade s § 75 ods. 2 a § 79 zákona Národnej rady Slovenskej republiky o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

III.

Vládný návrh zákona o samospráve vyšších územných celkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o samosprávnych krajocho) (tlač 958) odporúčali Národnej rade Slovenskej republiky schváliť s pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi tieto výbory Národnej rady Slovenskej republiky:

- Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie č. 633 zo dňa 19. júna 2001,

- Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre financie, rozpočet a menu, uznesenie č. 674 zo dňa 6. júna 2001,

- Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie, uznesenie č. 562 zo dňa 12. júna 2001,

- Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre verejnú správu, uznesenie č. 312 zo dňa 21. júna 2001,

- Zahraničný výbor Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie č. 145 zo dňa 20. júna 2001,

- Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelanie, vedu, mládež a šport, uznesenie č. 278 zo dňa 5. júna 2001,

- Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá, uznesenie č. 281 zo dňa 19. júna 2001.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre pôdohospodárstvo, Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre ľudské práva a národnosti, Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť a Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre životné prostredie a ochranu prírody, neprijali platné uznesenie.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre zdravotníctvo a Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre sociálne veci a bývanie, vládny návrh zákona neprerokovali z dôvodu neprítomnosti navrhovateľa.

IV.

Z uznesení výborov Národnej rady Slovenskej republiky uvedených pod bodom III tejto správy vyplývajú tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy:

- Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie č. 633 zo dňa 19. júna 2001,
- Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre financie, rozpočet a menu, uznesenie č. 674 zo dňa 6. júna 2001,
- Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie, uznesenie č. 562 zo dňa 12. júna 2001,
- Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre verejnú správu, uznesenie č. 312 zo dňa 21. júna 2001,
- Zahraničný výbor Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie č. 145 zo dňa 20. júna 2001,
- Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelanie, vedu, mládež a šport, uznesenie č. 278 zo dňa 5. júna 2001,
- Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá, uznesenie č. 281 zo dňa 19. júna 2001.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre zdravotníctvo a Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre sociálne veci a bývanie, vládny návrh zákona neprerokovali.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre pôdohospodárstvo, Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre ľudské práva a národnosti, Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť a Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre životné prostredie a ochranu prírody, neprijali platné uznesenie.

IV.

Z uznesení výborov Národnej rady Slovenskej republiky uvedených pod bodom III tejto správy vyplývajú tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy:

K čl. I

1. K § 1

§ 1 znie:

„§ 1

(1) Vyšším územným celkom ¹⁾ je samosprávny kraj.

(2) Samosprávny kraj je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky.²⁾

(3) Zriaďujú sa tieto samosprávne kraje:

- a) Bratislavský samosprávny kraj so sídlom v Bratislave,
- b) Trnavský samosprávny kraj so sídlom v Trnave,
- c) Trenčiansky samosprávny kraj so sídlom v Trenčíne,
- d) Nitriansky samosprávny kraj so sídlom v Nitre,
- e) Žilinský samosprávny kraj so sídlom v Žiline,
- f) Banskobystrický samosprávny kraj so sídlom v Banskej Bystrici,
- g) Košický samosprávny kraj so sídlom v Košiciach
- h) Prešovský samosprávny kraj so sídlom v Prešove.

(4) Územný obvod samosprávneho kraja je zhodný s územným obvodom kraja.³⁾ Územný obvod samosprávneho kraja je možné zmeniť len zákonom.

(5) Samosprávny kraj je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonov samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami, zabezpečuje a chráni práva a záujmy svojich obyvateľov.

(6) Samosprávny kraj má svoje symboly, ktoré môže používať pri výkone samosprávy. Symbolmi samosprávneho kraja sú erb, vlajka a pečať.

(7) Samosprávnemu kraju možno vo veciach územnej samosprávy ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy.⁴⁾

1) Čl. 64 Ústavy Slovenskej republiky

2) Čl. 64a Ústavy Slovenskej republiky

3) § 2 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky

4) Čl. 67 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

Ostatné poznámky pod čiarou označené číslami 4) až 16) sa označujú ako poznámky 5) až 18).

Osem samosprávnych krajov má tieto podstatné výhody:

- zabezpečenie dostatočnej prirodzenej vnútornej integrity a vyššej identity SR, ako základného predpokladu prežitia štátu a národa po integrácii do EÚ,
- plnšia kompatibilita systému navrhovanej verejnej správy s krajinami EÚ a V4,
- lepšia možnosť účinnej účasti v programoch medzinárodného rozvoja a cezhraničnej spolupráce,

- plnšia realizácia duálneho modelu verejnej správy,
- úspornejšie usporiadanie miestnej verejnej správy s nižšími nárokmi na štátny rozpočet,
- jednoduchší prevod kompetencií z už existujúcich 8 krajských úradov na 8 samosprávnych krajov,
- jednoduchšia legislatívna realizácia, nevyžadujúca si zmenu existujúceho územného a správneho členenia (príp. len jeho marginálne zmeny),
- aktuálnejšia hospodársko-sociálna regionalizácia,
- vyššie naplnenie požiadaviek osídlenia a organizácie územia,
- náležité akceptovanie prirodzených dopravných priestorov,
- vyššia významnosť a väčšia veľkostná vyrovnanosť centier a prakticky rovnaká dostupnosť okrajových sídiel do centra,
- prakticky rovnaké vytváranie podmienok pre postupné vyrovnávanie handicapov marginálnych regiónov,
- rovnaké dosiahnutie trvalo udržateľného hospodárskeho rozvoja regiónov a konsolidácie demokratického systému,
- rovnaké vytvorenie podmienok pre revitalizáciu krajiny, osídlenia, jednotlivých sídiel a regiónov,
- dostatočné zohľadnenie etno-kultúrnych a historických faktorov,
- vyššia efektívnosť riadenia zariadení verejnej ekonomiky nadobecného významu (stredné školstvo, nemocnice, kultúrne zariadenia, zariadenia sociálnej pomoci, hromadná preprava, ...)
- vyššia možnosť samostatnej účinnej regionálnej politiky v samosprávnych krajoch,
- dostatočné rešpektovanie väčšinovej požiadavky volených predstaviteľov miestnej samosprávy.

Výbor NR SR pre verejnú správu
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

2. K § 1

V § 1 odsek 3 navrhovaného zákona upraviť podľa počtu dohodnutých a schválených samosprávnych krajov, pričom v každom písmene tohto odseku z navrhovaného znenia vypustiť sídlo.

Legislatívnotechnická úprava súvisí s návrhom v 6. spoločnej správy

Výbor NR SR pre financie, rozpočet a menu

Gestorský výbor odporúča neprijať.

3. K § 1 ods. 3 písm. f)

V § 1 ods. 3 písm. f) sa slová „v Martine“ nahrádzajú slovami „v Ružomberku“.

Idete o zmenu sídiel vyšších územných celkov.

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča neprijat'.

4. K § 1 odsek 3

V § 1 ods. 3 písmene i) sa slová „v Poprade“ nahrádzajú slovami „v Spišskej Novej Vsi“.

Idete o zmenu sídiel vyšších územných celkov. Táto zmena zohľadňuje záujem spišského regiónu, ale aj historické, ekonomické aspekty regiónu.

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča neprijat'.

5. K § 1 ods. 7

V § 1 ods. 7 sa za slová „zákonom“ vkladajú slová „alebo na základe medzinárodných zmlúv“^{x)}.

Poznámka pod čiarou x) znie:

„x) čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.“

Poznámky pod čiarou sa prečísľujú.

Text sa zosúladuje s čl. 67 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijat'.

6. Za § 1 sa vkladá nový § 2, ktorý znie:

„§ 2

(1) Sídlo samosprávneho kraja je okresné mesto samosprávneho kraja, určené volenými zástupcami t.j. poslancami obcí a miest, patriacimi do územia príslušného samosprávneho kraja.

(2) O sídle samosprávneho kraja hlasujú poslanci obcí a miest samosprávneho kraja na uznášaniaschopných obecných a mestských zastupiteľstvách, /tu bude číselné označenie – odkaz na zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení/, ktoré sa uskutočnia najneskôr do 30.9. 2001.

Výsledky hlasovania obcí a miest sa prepočítavajú na počty obyvateľov príslušných obcí a miest, ktorí majú aktívne volebné právo. O výsledku hlasovania sa vyhotoví zápisnica.

(3) Sídlo samosprávneho kraja je okresné mesto, ktoré získalo najväčší počet platných hlasov poslancov.

(4) Za vykonanie a priebeh volieb v obciach a mestách ako aj za konečné sčítanie hlasov a vyhotovenie konečnej zápisnice o výsledku volieb sú zodpovední

starostovia obcí a primátori miest patriacich do samosprávneho kraja. Konečné sčítanie sa musí uskutočniť najneskôr do 3.10. 2001. Zápisnicu o výsledku volieb sú starostovia obcí a primátori miest povinní zaslať najneskôr do 5.10. 2001 Vláde SR- (5) Vláda SR je poverená, aby svojim nariadením uverejnila sídla samosprávnych krajov najneskôr do 15.10. 2001.

Doterajšie paragrafy sa prečísľujú.

Navrhované znenie umožňuje demokratickou formou určiť sídla samosprávneho kraja.

Výbor NR SR pre financie, rozpočet a menu

Gestorský výbor odporúča neprijat'.

7. K § 3 ods. 2 písm. c)

V § 3 ods. 2 písmeno c) znie:

„c) hlasovať o referende samosprávneho kraja za podmienok ustanovených týmto zákonom (ďalej len „referendum“).“.

Úprava textu a použitie legislatívnej skratky.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre verejnú správu
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijat'.

8. K § 3 odsek 2 písm. c)

V § 3 ods. 2 písmene c) sa slová v zátvorke nahrádzajú slovami „referendum samosprávneho kraja“.

Legislatívnu skratku nemožno vytvoriť zo slov, ktoré predchádzajúci text neobsahuje; možno len inými slovami v zátvorke skrátene vyjadriť pojem, ktorý je obsiahlejšie vyjadrený v texte.

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie
Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča neprijat'.

9. K § 3 odsek 2

V § 3 ods. 2 písm. e) sa za slovo „podnetmi“ vkladá slovo „sťažnosťami“.

Návrhom sa zosúladí dikcia s analogickým ustanovením v zákone o obecnom zriadení.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

10. K § 4

Nadpis nad ustanovením § 4 sa dopĺňa slovami „samosprávneho kraja“.

Legislatívno-technická úprava zdôrazňuje o pôsobnosť ktorého subjektu ide, najmä ak je uvedený v ďalšom texte ustanovenia celým názvom, lebo legislatívna skratka nebola v predchádzajúcom texte použitá.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

11. K § 4

Úvodná prvá veta v § 4 znie: „Samosprávny kraj pri výkone samosprávy sa stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.“

Navrhované znenie prvej úvodnej vety v § 4 obsahuje aj poukázanie na to, že samosprávny kraj sa pri výkone samosprávy, sa stará o všestranný rozvoj nielen územia, ale aj svojich obyvateľov.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Zahraničný výbor NR SR

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča prijať.

12. K § 4 písm. b)

V § 4 písmeno b) znie:

„b) vypracúva plán činností týkajúcich sa územia samosprávneho kraja,“.

Legislatívno-technická úprava navrhovaného textu zákona.

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča neprijat'.

13. K § 4 písm. d)

V § 4 sa za písmeno d) vkladá nové písmeno e), ktoré znie:

„e) vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov samosprávneho kraja a rozvoja samosprávneho kraja,“.

Doterajšie písmená e) až n) sa označujú ako písmená f) až m).

Navrhuje sa rozšíriť demonštratívny výpočet pôsobnosti samosprávneho kraja o aktivity, ktoré budú mať značný význam pre jeho rozvoj.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

14. K § 4 písm. f)

V § 4 písmeno f) znie:

„f) zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje svoje rozpočtové a príspevkové organizácie a iné právnické osoby podľa osobitných predpisov,“.

Text sa zosúladuje s analogickým ustanovením v zákone o obecnom zriadení.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

15. K § 4 písm. l)

V § 4 písmene l) sa za slová „s obcami“ vkladajú slová „na území samosprávneho kraja“.

Legislatívno-technická úprava vychádza z obsahu ustanovení návrhu zákona, pretože spolupráca s obcami mimo samosprávneho kraja je osobitne upravená v ďalších ustanoveniach (napr. v § 5 a 8 ods. 1).

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie
Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča neprijat'.

16. K § 4 písm. m)

V § 4 písmene m) sa za slovo „viacerých obcí“ vkladajú slová „na území samosprávneho kraja“.

Navrhovaná legislatívno-technická úprava precizuje text, pretože riešenie problémov obcí samosprávneho kraja sa nemôže dotýkať iných ako tých obcí, ktoré sú na jeho území.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie
Výbor NR SR pre verejnú správu
Zahraničný výbor NR SR
Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča prijať.

17. K § 4 písm. n)

V § 4 sa písmeno n) vypúšťa.

Táto navrhovaná legislatívno-technická úprava odstraňuje duplicitu právnej úpravy, pretože túto pôsobnosť samosprávneho kraja upravuje samostatné ustanovenie § 5 návrhu zákona, navyše podrobnejšie a presnejšie. Napokon aj pôsobnosť v oblasti spolupráce samosprávneho kraja s inými samosprávnymi krajmi a s ich obcami upravuje tiež samostatné ustanovenie § 8 ods. 1 návrhu zákona.

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie
Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča neprijať.

18. K § 4

V § 4 sa na konci pripája nové písmeno o), ktoré znie:

„o) vykonáva ďalšie pôsobnosti ustanovené osobitnými zákonmi.“

Na úseku územnej samosprávy budú samosprávne kraje vykonávať viaceré pôsobnosti, upravené v osobitných zákonoch (napr. zákon o majetku samosprávnych krajov). Z tohto dôvodu je vhodné túto väzbu naznačiť v predložennom návrhu zákona.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

19. K § 5
§ 5 znie:

„ § 5

Medzinárodná spolupráca

(1) Samosprávny kraj môže v rozsahu svojej pôsobnosti spolupracovať s územnými a správnymi celkami alebo s orgánmi alebo úradmi iných štátov vykonávajúcimi regionálne funkcie. Má právo stať sa členom medzinárodného združenia územných celkov alebo územných orgánov.

(2) Spolupráca sa uskutočňuje len na základe dohody o spolupráci, ktorá musí obsahovať

- a) názvy a sídla účastníkov zmluvy,
- b) predmet zmluvy (spolupráca),
- c) určenie času, na ktorý sa uzatvára.

(3) Ak je nevyhnutné zriadiť dohodou o spolupráci osobitný orgán, musí byť uvedený v dohode, rovnako aj spôsob jeho zriadenia. Tento orgán môže mať len súkromnoprávnú povahu.

(4) Dohoda o spolupráci musí byť uzatvorená písomne a musí byť vopred schválená nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov zastupiteľstva a vopred schválená územným celkom alebo orgánom iného štátu.

(5) Dohoda o spolupráci alebo členstvo v medzinárodnom združení územných celkov alebo územných orgánov nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a nesmie byť v rozpore s verejným záujmom.

(6) Samosprávny kraj zasiela rovnopis uzatvorenej dohody o spolupráci alebo dokladu o členstve v medzinárodnom združení územných celkov alebo územných orgánov krajskému úradu, v ktorého územnom obvode má sídlo. Krajský úrad vedie evidenciu uzatvorených zmlúv o spolupráci a členstva samosprávnych krajov v medzinárodných združeníach územných celkov alebo územných orgánov.

(7) Krajský úrad môže podať na súd z dôvodu nesplnenia podmienok ustanovených v odsekoch 2, 3, 4 a 5 návrh na určenie povinnosti vypovedať dohodu o spolupráci alebo členstvo v medzinárodnom združení územných celkov alebo územných orgánov.

Návrh tohto znenia ustanovenia § 5 ods. 1 obsahuje terminológiu Európskeho rámcového dohovoru o cezhraničnej spolupráci s územnými celkami alebo orgánmi – čl. 2, rovnako sa v navrhovanom texte

akceptuje znenie čl. 10 Európskej charty miestnej samosprávy. Z týchto medzinárodných dokumentov vyplýva, že ide o územné celky a správne celky alebo o úrady vykonávajúce miestne a regionálne (nie napr. celoštátne) funkcie a tiež právo stať sa členom medzinárodného združenia miestnych, prípadne regionálnych (nie iných) orgánov. Podobne v tom zmysle je formulovaný napr. čl. 16 Ústavy Rakúskej republiky a § 28 zákona č. 129/2000 Zb. o krajskom zriadení v Českej republike. Pokiaľ ide o náležitosti dohody o spolupráci, tie bolo potrebné doplniť, pretože zákon neobsahoval žiadnu právnu skutočnosť (v tomto prípade zmluvu) ani jej podstatné náležitosti a spôsob schvaľovania, ktorá by bola právnym podkladom pre tento druh spolupráce a z tohto hľadiska aj podliehajúca konaniu pred súdom, tak, ako to upravuje samotný návrh zákona (§ 5 ods. 7, pôvodne odsek 5) ale aj novonavrhovaný § 200hb novely Občianskeho súdneho poriadku (tlač 990 - prerokovaný na tejto schôdzi NR SR). Navyše v návrhu novely Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) krajský úrad, ako subjekt oprávnený podať návrh na súd (na uloženie povinnosti samosprávnemu kraju vypovedať dohodu o spolupráci s územnými celkami alebo územnými orgánmi alebo úradmi iných štátov, prípadne členstvo v medzinárodnom združení územných celkov) mal možnosť úvahy či ho podá alebo nie, ale podľa návrhu zákona ho podať musel (§ 5 ods. 5 a čl. III 2. bod). Okrem toho návrh novely o OSP neupravoval podanie opravného prostriedku, ale návrh zákona o samosprávnych krajoch ho nevylučoval; aj v tomto smere došlo k úprave textu s ponechaním opravného prostriedku v konaní pred súdom.

Keďže súd má podľa oboch predložených návrhov zákonov (tlač 958 a tlač 990) skúmať „splnenie podmienok ustanovených zákonom“ pre spoluprácu s územnými alebo správnymi celkami iných štátov a pre členstvo v medzinárodných združeniach územných celkov alebo územných orgánov, bolo potrebné upraviť aspoň základné podmienky tejto spolupráce nielen požiadavku nesúladu so všeobecne záväznými predpismi a s medzinárodnými zmluvami, ktoré Slovenská republika ratifikovala (pôvodné znenie § 5 ods. 2 a terajší § 5 ods. 5).

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre verejnú správu
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

20. K § 6 a k prílohe zákona

§ 6 a príloha k zákonu sa vypúšťajú.

Všeobecné vymedzenie pôsobnosti samosprávnych krajov v prílohe zákona je z hľadiska doterajšej legislatívnej praxe neobvyklé a môže spôsobovať v ďalšej legislatívnej aktivite týkajúcej sa pôsobnosti samosprávnych krajov značné problémy. Z uvedeného dôvodu sa navrhuje vypustiť z návrhu § 6 i prílohu.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

21. K § 8 ods. 4

V § 8 odsek 4 znie:

„(4) Štátne orgány podporujú spoluprácu samosprávneho kraja s územnými a správnymi celkami alebo s orgánmi alebo úradmi iných štátov vykonávajúcimi regionálne funkcie. Dbajú, aby samosprávny kraj bol informovaný o možnostiach tejto spolupráce.“

Legislatívno-technická úprava súvisí s navrhovanou úpravou § 5 o medzinárodnej spolupráci samosprávneho kraja.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre verejnú správu
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

22. K § 8 ods. 10

V § 8 odseku 10 sa za slovo „dozor“ vkladajú slová „a kontrolu“.

Legislatívno-technická úprava dopĺňa spôsob dohľadu nad činnosťou samosprávneho kraja o „kontrolu“ tak, ako to upravujú zákony o Najvyššom kontrolnom úrade a o rozpočtových pravidlách.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie
Výbor NR SR pre verejnú správu
Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

23. K § 9

V nadpise pod ustanovením § 9 sa na konci dopĺňajú slová „samosprávneho kraja“.

Ide o legislatívno-technickú úpravu, aby z názvu ustanovenia bol zrejmý subjekt vydávajúci tieto miestne záväzné právne predpisy a ktorý je bez legislatívnej skratky uvedený aj v obsahu ustanovenia.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie
Výbor NR SR pre verejnú správu
Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

24. K § 9 ods. 1

V § 9 odsek 1 znie:

„(1) Samosprávny kraj môže vo veciach územnej samosprávy vydávať všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „nariadenie“); nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, zákonmi a nariadeniami vlády.⁸⁾“

Text sa zosúlaďuje s Ústavou Slovenskej republiky (čl. 125 ods. 1 písm. c)).

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

25. K § 9 ods. 2

V § 9 odsek 2 znie:

„(2) Vo veciach, v ktorých samosprávny kraj plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenia len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Takéto nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, nariadeniami vlády, všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.“

Text sa zosúlaďuje s Ústavou Slovenskej republiky (čl. 125 ods. 1 písm. d)).

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

26. K § 9

V § 9 odsek 5 sa za slovo „zasiela“ vkladá slovo „bezodkladne“.

Ide o to, aby pri realizácii ustanovenia nevznikal zbytočný dlhý odklad.

Výbor NR SR pre verejnú správu

Gestorský výbor odporúča prijať.

27. K § 10

V nadpise pod ustanovením § 10 sa na konci dopĺňajú slová „samosprávneho kraja“.

Legislatívno-technická úprava, ktorá doplnením nadpisu ustanovenia jednoznačne vyjadruje, čo je jeho obsahom.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

28. K § 10

V § 10 ods. 2 sa vkladajú nové písmená a) až d) v tomto znení:

„a) výnos dane z príjmu fyzických osôb, z príjmov zo závislej činnosti a funkčných požitkov podľa osobitného zákona⁹⁾ vo výške, ktorú určí zákon o štátnom rozpočte,

b) výnos dane z príjmu právnických osôb zdaňovaných podľa osobitného zákona¹⁰⁾ vo výške, ktorú určí zákon o štátnom rozpočte,

c) výnos z cestnej dane vyberanej daňovými úradmi s územnou pôsobnosťou pre príslušný samosprávny kraj vo výške, ktorú určí zákon o štátnom rozpočte,

d) príjmy z cenných papierov vo vlastníctve samosprávnych krajov a výnosy z finančných investícií samosprávnych krajov.“

Doterajšie písmená a) až e) sa označujú ako písmená e) až i).

Poznámky pod čiarou k odkazom 9 a 10 znejú:

⁹⁾ § 13 zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov

¹⁰⁾ § 21 zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov.“

Doterajšie poznámky pod čiarou sa prečísľujú.

Navrhované ustanovenia rozširujú vlastné príjmy samosprávnych krajov, pričom ich presne určujú štruktúre daní, ktoré sú príjmom štátneho rozpočtu. Navrhnuté ustanovenia dávajú záruku pre naplnenie vlastných príjmov samosprávnych krajov pre krytie potrieb zákonom definovaných ich funkciám.

Štátny rozpočet príslušného roka presne určí podiel výnosu daní uvedených v navrhnutých ustanoveniach, vo výške ktorú určí NR SR pri schvaľovaní štátneho rozpočtu.

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Gestorský výbor odporúča neprijat’.

29. K § 11

V nadpise pod ustanovením § 11 sa na konci dopĺňujú slová „samosprávneho kraja“.

Legislatívno-technická úprava už v nadpise upravuje, čo je obsahom tohto ustanovenia.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijat’.

30. K § 11 ods. 2

V § 11 ods. 2 sa vypúšťa odkaz 12 a poznámka pod čiarou k odkazu 12. Doterajšie odkazy 13 až 18 sa označujú ako odkazy 12 až 17.

Vypúšťa sa odkaz na doposiaľ neexistujúci zákon.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

31. K § 12 ods. 1

V § 12 odseku 1 sa vypúšťa slovo „zastupiteľský“.

Z dôvodu nadbytočnosti–legislatívno-technická úprava.
(supérfluum a tautológia).

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

32. K § 12 ods. 1

V § 12 ods. 1 sa na konci textu pripája veta, ktorý znie:

„Zastupiteľstvo určí počet poslancov na celé volebné obdobie v pomere 12 000 až 15 000 obyvateľov na jedného poslanca.“

Návrh spresňuje určenie počtu poslancov pre ďalšie
volebné obdobie.

Výbor NR SR pre verejnú správu

Gestorský výbor odporúča prijať.

33. K § 12 ods. 1

V § 12 odseku 1 sa na konci pripájajú tieto vety, ktoré znejú:

„Funkčné obdobie zastupiteľstva sa končí zložením sľubu poslancov nového zastupiteľstva. Počet poslancov zastupiteľstva určí na celé volebné obdobie zastupiteľstvo od 18 poslancov do 40 poslancov a určí volebné obvody podľa osobitného zákona.¹³⁾“

Je potrebné presne určiť trvanie funkčného obdobia
bývalého zastupiteľstva samosprávneho kraja. Upravuje
sa tiež počet poslancov počas celého funkčného obdobia.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča neprijať.

34. K § 12 ods. 1

V § 12 odsek 1 sa na konci pripája veta, ktorá znie: „Počet poslancov zastupiteľstva určí na celé volebné obdobie zastupiteľstvo od 15 poslancov do 25 poslancov.“.

Je potrebné v zákone priamo upraviť najnižší a najvyšší počet poslancov zastupiteľstva samosprávneho kraja v záujme proporcionality a s ohľadom na skúsenosti počtu poslancov zastupiteľstiev obcí.

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča neprijat'.

35. K § 12 ods. 2

V § 12 odseku 2 úvodná veta znie: „Zastupiteľstvu je vyhradené rozhodovať o základných otázkach samosprávneho kraja, najmä“.

Navrhovaná legislatívno-technická úprava jednoznačnejšie vyjadruje zámer navrhovateľa zákona pri rešpektovaní gramatiky slovenského jazyka.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijat'.

36. K § 12 ods. 2 písm. d)

V § 12 ods. 2 písmeno d) znie:

„d) schvaľovať rozpočet samosprávneho kraja a jeho zmeny, kontrolovať čerpanie rozpočtu a schvaľovať záverečný účet samosprávneho kraja.“.

Táto legislatívno-technická úprava súvisí s návrhom v nasledujúcom 15. bode stanoviska rozdeliť navrhovaný text aj do nového písmena e).

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijat'.

37. K § 12 ods. 2

V § 12 ods. 2 sa za písmeno d) vkladá nové písmeno e), ktoré znie:
„e) o prijatí úveru alebo pôžičky samosprávneho kraja.“

Doterajšie písmená e) až n) sa označujú ako f) až o).

Legislatívno-technická úprava súvisí s úpravou v 14. bode.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie
Výbor NR SR pre verejnú správu
Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

38. K § 12 ods. 2 písm. e)

V § 12 ods. 2 písmeno e) znie:
„e) o vyhlásení referenda samosprávneho kraja.“

Ide o precíznejšie vyjadrenie činnosti zastupiteľstva
spojeného s vyhlasovaním referenda v samosprávnom
kraji – legislatívno-technická úprava.

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie
Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča neprijať.

39. K § 12 ods. 2 písm. e)

V § 12 ods. 2 písmeno e) znie:
„e) o vyhlásení referenda“,

Legislatívno-technická úprava v súvislosti s novým znením
§ 3 ods. 2 písm. c) a s použitím legislatívnej skratky
v tomto ustanovení.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre verejnú správu
Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

40. K § 12 ods. 2 písm. h)

V § 12 ods. 2 písmene h) sa za slovo „voliť“ vkladajú slová „a odvolávať“ a slová „spravidla na celé funkčné obdobie“ sa vypúšťajú.

Legislatívno-technické spresnenie.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

41. K § 12 odsek 2

V § 12 ods. 2 písmeno j) sa slovo „neurčitú“ nahrádza slovami „šesť rokov“.

Určením doby sa sleduje povinnosť hlavného kontrolóra po jej uplynutí preukázať opätovne spôsobilosť na výkon funkcie.

Výbor NR SR pre verejnú správu

Gestorský výbor odporúča prijať.

42. K § 12 ods. 2

V § 12 v ods. 2 písmene j) sa vypúšťajú slová „na dobu neurčitú“ a slová „a určovať jeho plat a odmenu“.

Zmeny sa navrhujú v nadväznosti na pozmeňujúci návrh k § 20.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča neprijať.

43. K § 12 ods. 3

V § 12 ods. 3 v tretej vete sa na konci pripájajú slová „a ak ide o zasadnutie zastupiteľstva zvolané na žiadosť aspoň tretiny poslancov aspoň tri dni pred jeho konaním.“.

Legislatívno-technické doplnenie textu je potrebné z dôvodu, že desaťdňová lehota určená na oznámenie programu rokovania riadnej schôdze zastupiteľstva nie je reálna pre jeho „mimoriadne“ zasadnutie, ktoré sa má uskutočniť do 7 dní od doručenia žiadosti aspoň jednej tretiny poslancov zastupiteľstva samosprávneho kraja.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

44. K § 12 ods. 4

V § 12 odsek 4 sa vo štvrtej vete vypúšťajú slová „zásad hospodárenia a nakladania s majetkom samosprávneho kraja a úveru“.

Navrhované riešenie vo vládnom návrhu je príliš „tvrdé“ a mohlo by v mnohých prípadoch viesť k znefunkčneniu rokovania zastupiteľstva. Okrem toho nie je dôvod na stanovenie iného typu schvaľovania ako napr. pri schvaľovaní rozpočtu.

Výbor NR SR pre verejnú správu

Gestorský výbor odporúča prijať.

45. K § 13 ods. 3

V § 13 odsek 3 znie:

„(3) Poslanec skladá sľub, ktorý znie: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem riadne plniť svoje povinnosti, ochraňovať záujmy samosprávneho kraja, dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy, že pri výkone svojej funkcie poslanca ich budem uplatňovať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.““.

Legislatívno-technické doplnenie a oprava textu sľubu poslanca samosprávneho kraja s výkonom jeho poslaneckej funkcie.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre verejnú správu
Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

46. K § 13 ods. 4

V § 13 odseku 4 tretia veta znie: „Zamestnávateľ umožní svojmu zamestnancovi výkon funkcie poslanca podľa osobitných predpisov.“.

Legislatívno-technická úprava z dôvodu jednoznačnosti normatívneho textu.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu

a podnikanie
Výbor NR SR pre verejnú správu
Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

47. K § 13 ods. 4

V § 13 odseku 4 v štvrtej vete sa vypúšťa slovo „primeraná“.

Pojem primeranosti je nadbytočný, naviac vážny, pretože odmena sa neodvodzuje od žiadnej odmeny iného druhu, ku ktorej by bola „primeraná“.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie
Výbor NR SR pre verejnú správu
Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

48. K § 14 ods. 1

V § 14 ods. 1 sa za písmeno b) vkladá nové písmeno c), ktoré znie:

„c) štatutárneho zástupcu právnickej osoby s majetkovou účasťou samosprávneho kraja,“.

Doterajšie písmená c) a d) sa označujú ako písmená d) a e).

Rozširujú sa podmienky nezlučiteľnosti funkcie poslanca samosprávneho kraja v záujme zabránenia konfliktu záujmov.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

49. K § 14 odsek 1

V § 14 ods. 1 písmeno b) znie:

„b) primátora mesta, starostu obce, starostu mestskej časti.

Doterajšie označenie písmená b), c) a d) sa označujú ako písmená c), d) a e).

Ide o to, aby sa zabránilo zbytočnému zlučovaniu funkcií.

Výbor NR SR pre verejnú správu

Gestorský výbor neprijal odporúčenie.

50. K § 14 ods. 1 písm. g)

V § 14 ods. 1 písmene g) sa slovo „úmrtím“ nahrádza slovom „smrťou“.

Z hľadiska právnej teórie je smrť právna skutočnosť, s ktorou je spojený v tomto prípade zánik práva vykonávať mandát poslanca. Slovný výraz „úmrtie“ je spojený s označovaním smrti príp. jej deklarováním, napr. úmrtný list.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

51. K § 16

§ 16 znie:

„§16

(1) Zastupiteľstvo vyhlási referendum o dôležitých otázkach, ktoré sa týkajú výkonu samosprávy samosprávneho kraja, ak sa na tom uznesie alebo ak o to petíciou požiada aspoň 30 % oprávnených voličov.¹³⁾

(2) Zastupiteľstvo vyhlási referendum o odvolaní predsedu, ak

a) je neprítomnosť alebo nespôsobilosť predsedu na výkon funkcie dlhšia ako 6 mesiacov,

b) hrubo alebo opakovane zanedbáva povinnosti predsedu, a tým vznikajú vážne nedostatky v správe samosprávneho kraja, alebo,

c) o to petíciou požiada aspoň 30 % oprávnených voličov¹³⁾,

(3) Zastupiteľstvo vyhlási referendum podľa odsekov 1 a 2 písm. a) a b) tak, aby sa uskutočnilo do 90 dní od schválenia uznesenia o vyhlásení referenda.

(4) Ak petícia spĺňa náležitosti ustanovené osobitným zákonom,¹⁷⁾ zastupiteľstvo vyhlási referendum tak, aby sa uskutočnilo do 90 dní od doručenia petície samosprávne kraju. Petíciu podľa odsekov 1 a 2 písm. c) overujú aspoň traja poslanci určení zastupiteľstvom, ktorí nemôžu byť členmi petičného výboru.

(5) Výsledky referenda sú platné, ak sa na ňom zúčastnila aspoň polovica oprávnených voličov¹³⁾ a ak bolo rozhodnutie prijaté nadpolovičnou väčšinou platných hlasov účastníkov referenda.

(6) Zastupiteľstvo vyhlási výsledky referenda do 3 dní od doručenia zápisnice o výsledkoch referenda.

(7) Zastupiteľstvo nariadením ustanoví podrobnosti o organizácii referenda.

17) Zákon č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení zákona č. 242/1998 Z.z.

Poznámky pod čiarou č. 17 a 18 sa označia ako poznámky č. 18 a 19.

Legislatívno-technická úprava sleduje presnejšie naplniť článok 67 ods. 1 Ústavy SR. V tomto smere upravuje povinnosť vyhlásiť referendum, lehotu na jeho vyhlásenie, platnosť výsledkov referenda.

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča neprijat'

52. K § 16

§ 16 znie:

„§16

Referendum

(1) Zastupiteľstvo vyhlási referendum o dôležitých otázkach, ktoré sa týkajú výkonu samosprávy samosprávneho kraja, ak sa na tom uznesie alebo ak o to petíciou požiada aspoň 30 % oprávnených voličov.¹³⁾

(2) Zastupiteľstvo vyhlási referendum o odvolaní predsedu, ak

a) je neprítomnosť alebo nespôsobilosť predsedu na výkon funkcie dlhšia ako 6 mesiacov,

b) hrubo alebo opakovane zanedbáva povinnosti predsedu, a tým vznikajú vážne nedostatky v správe samosprávneho kraja, alebo,

c) o to petíciou požiada aspoň 30 % oprávnených voličov¹³⁾,

(3) Zastupiteľstvo vyhlási referendum podľa odsekov 1 a 2 písm. a) a b) tak, aby sa uskutočnilo do 90 dní od schválenia uznesenia o vyhlásení referenda.

(4) Ak petícia spĺňa náležitosti ustanovené osobitným zákonom,¹⁷⁾ zastupiteľstvo vyhlási referendum tak, aby sa uskutočnilo do 90 dní

od doručenia petície samosprávne kraju. Petíciu podľa odsekov 1 a 2 písm.

c) overujú aspoň traja poslanci určení zastupiteľstvom, ktorí nemôžu byť členmi petičného výboru.

(5) Výsledky referenda sú platné, ak sa na ňom zúčastnila aspoň polovica oprávnených voličov¹³⁾ a ak bolo rozhodnutie prijaté nadpolovičnou väčšinou platných hlasov účastníkov referenda.

(6) Referendum v tej istej veci možno opakovať najskôr po uplynutí 24 mesiacov od jeho vykonania; to neplatí ak ide o referendum o odvolaní predsedu.

(7) Zastupiteľstvo vyhlási výsledky referenda do 3 dní od doručenia zápisnice o výsledkoch referenda.

(8) Zastupiteľstvo nariadením ustanoví podrobnosti o organizácii referenda.

17) Zákon č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení zákona č. 242/1998 Z.z.
Poznámky pod čiarou č. 17 a 18 sa označia ako poznámky č. 18 a 19.

Legislatívno-technická úprava sleduje presnejšie naplniť článok 67 ods. 1 Ústavy SR. V tomto smere upravuje povinnosť vyhlásiť referendum, lehotu na jeho vyhlásenie, platnosť výsledkov referenda. Navrhnuté znenie zároveň zabraňuje zneužívaniu inštitútu referenda.

Výbor NR SR pre verejnú správu

Gestorský výbor odporúča prijať.

53. K § 17 ods. 1

V § 17 ods. 1 prvá veta znie: „Predsedu volia obyvatelia samosprávneho kraja (§ 3 ods. 1) v priamych voľbách“.

Navrhovaná legislatívno-technická úprava má väčšiu vypovedaciu hodnotu a obdobná formulácia je použitá v Ústave SR pri voľbe prezidenta SR.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

54. K § 17 ods. 2

V § 17 ods. 2 znie:

„(2) Predseda skladá sľub, ktorý znie: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem riadne plniť svoje povinnosti, ochraňovať záujmy samosprávneho kraja, dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy, že pri výkone svojej funkcie predsedu ich budem uplatňovať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia“.“

Legislatívno-technické doplnenie a oprava textu sľubu predsedu samosprávneho kraja s výkonom jeho poslaneckej funkcie.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre verejnú správu
Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

55. K § 17 ods. 5

V § 17 odseku 5 za prvou vetou sa bodkočiarka nahrádza bodkou a pripája sa tretia veta odseku 5. Veta za bodkočiarkou v prvej vete sa začína veľkým písmenom.

Ide o logické usporiadanie textu.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie
Výbor NR SR pre verejnú správu
Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

56. K § 17 ods. 8

V § 17 ods. 8 sa za písmeno b) vkladá nové písmeno c), ktoré znie:

„c) štatutárneho zástupcu právnickej osoby s majetkovou účasťou samosprávneho kraja.“

Doterajšie písmená c) a d) sa označujú ako písmená d) a e).“

Rozširujú sa podmienky nezlučiteľnosti funkcie predsedu samosprávneho kraja v záujme zabránenia konfliktu záujmov.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

57. K § 17 ods. 9

V § 17 odsek 9 znie:

„(9) Funkcia predsedu je verejnou funkciou a nevykonáva sa v pracovnom pomere. Doterajší pracovnoprávny vzťah alebo obdobný pracovný vzťah zostáva zachovaný.“

Legislatívno-technická úprava rozlišuje zachovanie rôznych foriem pracovnoprávneho vzťahu predsedu samosprávneho kraja nielen pracovného pomeru. Navyše zachováva aj tie vzťahy, ktoré síce nie sú pracovnoprávne, ale aj iné, ktorých objektom je závislá práca (napr. člena družstva).

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

58. K § 18 ods. 1 písm. h)

V § 18 ods. 1 písmene h) sa slovo „úmrtím“ nahrádza slovom „smrťou“.

Z hľadiska právnej teórie je smrť právna skutočnosť s ktorou je spojený v tomto prípade zánik práva vykonávať mandát poslanca. Slovný výraz „úmrtie“ je spojený s označovaním smrti príp. jej deklarovанím, napr. úmrtný list.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

59. K § 18 ods. 3

V § 18 ods. 3 písmeno c) sa číslovka „30“ nahrádza číslovkou „10“.

Požiadavka smeruje k záujmom občanov a ochrane ich oprávnených záujmov. Kvórum na petíciu, ktoré vyžaduje návrh zákona na referendum je také vysoké, že fakticky znemožňuje občanom vykonávať kontrolu VÚC a je teda v zákone iba formálne.

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča neprijat'.

60. K § 18 ods. 3 a 4

V § 18 odseky 3 a 4 sa vypúšťajú.

Legislatívno-technická úprava v súvislosti s upraveným znením § 16 (referendum).

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre verejnú správu
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijat'.

61. K § 20

V § 20 sa za odsek 1 vkladá nový odsek 2, ktorý znie:

„(2) Hlavného kontrolóra volí a odvoláva zastupiteľstvo na päť rokov. Za hlavného kontrolóra môže byť zvolený obyvateľ samosprávneho kraja, ktorý má ukončené vysokoškolské vzdelanie.“

Doterajšie odseky 2 až 5 sa označujú ako odseky 3 až 6.

Stanovením 5-ročného volebného obdobia sa prehĺbuje nezávislosť hlavného kontrolóra na momentálnom politickom zložení zastupiteľstva, ktoré má 4 ročné volebné obdobie a stanovujú sa podmienky jeho voliteľnosti.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča neprijat'.

62. K § 20 ods. 1

V § 20 ods. 1 druhá, tretia a štvrtá veta znejú:

„Hlavný kontrolór je povinný vykonať kontrolu, ak ho o to požiadala zastupiteľstvo. Najmenej raz do roka predkladá hlavný kontrolór správu o výsledkoch kontrolnej činnosti zastupiteľstvu. Zastupiteľstvo je povinné vytvoriť hlavnému kontrolórovi podmienky pre nezávislý výkon jeho úloh.“

Upresňujú sa povinnosti hlavného kontrolóra a zvyrazňuje sa nezávislosť výkonu jeho funkcie.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijat'.

63. K § 20 odsek 4

V § 20 ods. 4 písmeno a) znie:

„a) uplynutím doby, na ktorú bol zvolený.“

Doterajšie označenie písmen a), b) c) sa označuje ako b), c), d).

Ide o úpravu v súvislosti s novým znením § 12 ods. 2 písm. j).

Výbor NR SR pre verejnú správu

Gestorský výbor odporúča prijať.

64. K § 20 ods. 4 písm. c)

V § 20 ods. 4 písmeno c) sa slovo „úmrtím“ nahrádza slovom „smrťou“.

Z hľadiska právnej teórie je smrť právna skutočnosť s ktorou je spojený v tomto prípade zánik práva vykonávať mandát poslanca. Slovný výraz „úmrtie“ je spojený s označovaním smrti príp. jej deklarovaním, napr. úmrtný list.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie

Výbor NR SR pre verejnú správu

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

65. K § 20 ods. 5

V § 20 ods. 5 písmene c) sa slová „jeho funkcie“ nahrádzajú slovami „odseku 1“.

V záujme jednoznačnejšej interpretácie sa konkretizuje o aké povinnosti v uvedenom prípade ide.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

66. K § 20

V § 20 sa pripája odsek 6, ktorý znie:

„(6) Hlavnému kontrolórovi patrí za výkon funkcie plat podľa osobitného zákona.“

Obdobne ako u predsedu sa aj u hlavného kontrolóra ustanovuje, že jeho plat ustanoví osobitný zákon. Tým sa

zabezpečiť vyššia miera jeho nezávislosti pri výkone funkcie.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča neprijat'.

67. K Čl. II

Vypustiť článok II.

Doterajšie označenie článkov sa prečísluje.

Úprava by mala vyplynúť z volieb o sídlach samosprávnych krajov)

Výbor NR SR pre financie, rozpočet a menu
Výbor NR SR pre verejnú správu
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

68. K čl. II 1. bod

V § 8 ods. 1 písmeno f) sa slová „v Martine“ nahrádzajú slovami „v Ružomberku“.

Ide o zmenu sídiel vyšších územných celkov.

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča neprijat'.

69. K čl. II 1. bod

V § 8 ods. 1 písmeno j) sa slová „v Poprade“ nahrádzajú slovami „v Spišskej Novej Vsi“.

Ide o zmenu sídiel vyšších územných celkov. Táto zmena zohľadňuje záujem spišského regiónu, ale aj historické, ekonomické aspekty regiónu.

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča neprijat'.

70. K čl. II § 9 ods. 1

V čl. II § 9 ods. 1 vypustiť písmeno i) okres Senica a písmeno j) okres Skalica.

Výbor NR SR pre verejnú správu
Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča prijať.

71. K čl. II § 9 ods. 2

V čl. II § 9 ods. 2 za písm. e) okres Piešťany vložiť čiarku. Doplniť nové písmeno f) okres Senica, a písmeno g) okres Skalica.

V Konceptii decentralizácie a modernizácie verejnej správy vypracovanej vládnyim zmocnencom Viktorom Nižňanským sa uvažovalo s 12 samosprávami VÚC. V Trnavskom samosprávnom kraji bolo zaradených pôvodných 8 okresov, teda vrátane okresov Senica a Skalica. Až zasadanie Vlády SR dňa 1. 4. 2001 zmenilo tento záver Konceptie decentralizácie a modernizácie verejnej správy. Vyradilo z Trnavského samosprávneho kraja okresy Senica a Skalica s odôvodnením, že sa tým dosiahne ucelenie Záhoria. Ucelenie Záhoria sa však dá dosiahnuť aj iným spôsobom. Napr. priradením okresu Malacky k Trnavskému samosprávne kraju. Riešenie navrhnuté Vládou SR nebolo vôbec zdôvodnené a bolo prijaté ako politicky účelové.

Vzhľadom na doterajšie skúsenosti, hlavne v sociálno-ekonomickom rozvoji Trnavského kraja je nevyhnutné, aby Trnavský samosprávny kraj tvorilo doterajších 8 okresov. V okresoch Trnava, Piešťany, Senica a Skalica bol najintenzívnejší ekonomický rozvoj, ktorý bude vytvárať ekonomické predpoklady hospodársky slabších okresov D. Streda, Galanta a Hlohovec.

Odčlenením okresov Senica a Skalica z Trnavského kraja stratí tento komparatívnu výhodu, pretože ako jediný z krajov susedí s tromi krajinami /Maďarskom, Českom a Rakúskom/. Už teraz sú vytvárané mnohé nádejné projekty v rámci cezhraničnej spolupráce a predvstupových fondov EÚ, ktoré dokážu rozvinúť ucelený Trnavský kraj

Výbor NR SR pre verejnú správu

Gestorský výbor odporúča prijať.

72. K čl. III

Čl. III sa vypúšťa.

Konanie bude upravené v predloženej novele OSP (tlač 990), ktorá sa bude prerokúvať v 2. a 3. čítaní na prebiehajúcej 50. schôdzi.

Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre verejnú správu

Gestorský výbor odporúča prijať.

73. K čl. III

V čl. III sa vypúšťa 2. bod.

Toto konanie má byť upravené v navrhovanej novele OSP (tlač 990).

Zahraničný výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča neprijať.

74. K textu zákona:

V celom texte navrhovaného zákona nahradiť termín „Pohronský“ termínom „Zvolenský“.

Ide o historické a geografické zdôvodnenie.

Výbor NR SR pre financie, rozpočet a menu

Gestorský výbor odporúča neprijať.

O pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch sa odporúča hlasovať:

- a) an blok prijať body 5, 7, 9, 10, 11, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 50, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 60, 62, 63, 64, 65.
- b) an blok neprijať body 2, 3, 4, 6, 8, 12, 15, 17, 28, 33, 34, 38, 42, 51, 59, 61, 66, 68, 69, 73, 74.
- c) na osobitné hlasovanie body 1, 13, 20, 32, 44, 48, 56, 67, 70, 71, 72.
- d) výbor neprijal odporúčanie k bodu 49.

V.

Gestorský výbor na základe stanovísk výborov k vládnomu návrhu zákona o samospráve vyšších územných celkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o samosprávnych krajoch) (tlač 958) vyjadrených v ich uzneseniach uvedených pod bodom III tejto správy a v stanoviskách poslancov

gestorského výboru vyjadrených v rozprave k tomuto návrhu zákona v súlade s § 79 ods. 4 a § 83 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov **odporúča Národnej rade Slovenskej republiky** vládny návrh zákona o samospráve vyšších územných celkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o samosprávnych krajoch) (tlač 958) v znení schválených pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov uvedených v tejto správe a prednesených v rozprave **schváliť**.

Súčasne gestorský výbor poveril spoločného spravodajcu výboru poslanca **Milana H o r t a** predložiť návrhy podľa § 81 ods. 2, § 83 ods. 4, § 84 ods. 2 a § 86 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Predmetná spoločná správa výborov Národnej rady Slovenskej republiky o prerokovaní **vládneho návrhu zákona o samospráve vyšších územných celkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o samosprávnych krajoch) (tlač 958)** bola schválená uznesením Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre verejnú správu (gestorský výbor) č. 314 dňa 21. júna 2001.

Bratislava 21. júna 2001

Vladimír F a i č, v. r.
poverený podpredseda Výboru NR SR
pre verejnú správu